

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA



N E P R I K L A U S O M A L I E T U V A

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnulas

Nr. 20, Montreal, Spalis - October, 1943 metų.

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergalę! For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:

Kanadoje.....\$1.00

Užsieny.....\$1.50

Yearly Subscription Rates:

Canada.....\$1.00

Other countries.....\$1.50

Redakcijos Antrasas

6634 Third Avenue,
Rosemount, Quebec.
Canada.

Redaktorių.....Jonas Yla.

ŽODIS Į MŪSŲ MIELUS BIČIULIUS IR BENDRADARBIUS

KUN. PRUNSKIS. Gerbiamasis, mes esame sužavėti Tamstos prielankumu ir pagelba. Esame iš širdies dėkingi, kad ir ateityje žadat mus nepamiršti.

M.F. JAKUBYNIENĖ ir JAKUKYNAS. Tai nuoširdūs mūsų žurnalo bendradarbiai. Tamstų bendradarbiavimas yra mielai laukiamas kiekvienoje laidoje.

PADANGIŲ ARAS. Gavome gražų pluoštą raštų ir gražius išsireiškimus, apie mūsų žurnalą. Širdingai ačiu. Bukit mūsų bendradarbiu ir toliau. Tamstos raštų dalį sunaudosim sekanciam numerį.

V. SIRVYDAS. "N.L." laukia ko nors iš Tamstos. Kažin dėl ko neatsiliepiate?

KUN. BOBINAS. Yra vertas didelės padėkos, už pasiuntimą K.L.T. vardu, labai vertingos kebliagramos, Maksvoje posėdžiaujantiems Hull ir Eden, kur prašoma užtarti Lietuvą.

FLIN FLON TAUTIEČIAMS. Už Jūsų tikrai nuoširdžius linkėjimus, kokius gali pareikšti tik švarios sąžinės lietuviai, esame labai dėkingi. Ačiu p. Urbanui už \$10.00, p. Ališauskui už \$ 3.00 ir p. Baltramiejūnui už \$ 2.00, kuriuos prisiuntėte dėl "N.L." kaip auką. Ačiu dar syki.

TORONTIEČIAI. p. Paskevičius aukavo "N.L." žurnalo mūdai du dolerių ir p. P. Leksas vieną dolerį. Tai brangi dovana mūsų žurnalui. Ačiu broliai, širdingai ačiu.

JARAS iš BALTIMORE. Ačiu už korespondencijas. Gerbiamasis nesisukusk senatve. Tikros išminties tik senatvėje susilaukiama, o Tamsta dar ir nesi taip jau senas. Kas link SLA korespondencijos netalpinsime, nes mums kanadiečiams būtų nelabai patogų kisti į vidujinį amerikiečių lietuvių gyvenimą. Vienok mums smagu, kad jus broliai amerikiečiai, taip nuoširdžiai rūpinates savo organizacijomis.

Lauksime visuomet, ko nors nuo Tamstos!

MONTREALIEČIAI. Negalima apsilenkti neprisiminus mūsų brangių žmonių, kuriuos mes čia pat vietoje turime, tai panelę Arlauskaitę administratorius, panelę E. Noruseviciute stencelystę ir p. L. Gudaspauštuvinkas šio žurnalo. Redakcijai yra labai smagu turėti tokius saunius, tėvynės meile užsidegusius lietuvius - patrijotus.

VISIEMS. kurie prisiuntėte, tiek daug gražių linkėjimų, o jų buvo net keliatas desetkų, tariame širdingai ačiu.

Redakcija.

*

*

*

LIETUVIO PAREIGA

Visas pasaulis verda karo liepsnose. Šiandieną visi apie karą kalba, visi sielojasi ir visi ar siaip ar taip ruošiasi, kad tiesa laimėtų. Laimėj, tiesa yra mūsų pušėje, todėl lietuviams gyvenantiems Kanadoje, kaip tik ir yra gražiausia proga prisidėti su savo serų prie tos didžiosios galybės, kuri trūškina pasaulio priespaudos retežius. Trūškina kruviną diktatorių veislę. Nėsa laisvės vėliavą kiekvienam žmogui, kiekvienai tautai, kartu nėsa laisvę taip mūsų numiletai tėvynei Lietuvai!

Nereikia abejoti, kad lietuviai yra ir bus geriausi demokratijos šalininkai, kurių jau šimtai padėjo galvas gindami ją ir tūkstančiai visuose frontuose kaujasi. Lietuvis per amžius buvo kariamas, saudomas, sildamas, kalėjimuose pudomas tik vien dėl to, kad jis norėjo būti laisvas. Laisvės idėja jo mintyse, jo širdyje, jo krauje.

Bet, šale to visko, mums Kanados lietuviams rūpi ne vien mūsų pačių ateitis. Mums ir diena ir nakti vaidenasi mūsų senoji tėvynė Lietuva. Kokie uždaviniai mus laukia šiame kare ir po karo linkui Lietuvos?

Daug kas jau į tai atsakė, kai Lietuva pergyveno du didžiuosius sukrėtimus t.y. dvi okupacijas. Daugelis lietuvių viso pasaulio kraštuose atsiliepė į tai vienodai: sudarė atatinamus visuomenės atstovų komitetus Lietuvai ginti arba jai paremti. Yra ir tokių kurie pasiryžę, kai laikas ateis ir bus reikalas grįsti į Lietuvą ir stoti jos ginėjų eilėse. Samoningas lietuvis, vis tiek, kur jis gyventų, turi atsiminti, kad jis, bent moraliai, nėra laisvas nuo pareigos savo tėvynei Lietuvai padėti. Būdų ir priemonių tam yra daug.

Karo metu ir visuomet didelės reikšmės turi propaganda. Šioje srityje viso pasaulio lietuviai gali padaryti savo tėvynei milžinišką patarnavimą. Kiekvieno lietuvių gyvenancio bent kokią pasaulio kraštą, kuris neatiduos savo kraujo tėvynės ginimui yra sventą pareigą: atremti prieš mus varoma svetimą propagandą, žodžių ir rastų kelti Lietuvos vardą ir ginti jos givybinius reikalus. Parodyti pasaulio tautoms padarytas mums skriaudas ir reikalauti jų atitaisymo.

Svetimųjų širdys mūsų reikalavimams nebus abejingos, jei tai bus padaryta reikiamu laiku ir būdu, ypačingai todėl, kad demokratių valstybių, kuriose mes lietuviai išėiviai gyvename, teisingumo jausmai nėra išnykę.

4.

Tad mūsų veiklai dirva yra palanki ir ją turėtume visomis galimomis priemonėmis išnaudoti.

Visi gerai atsimename, koki svarbų vaidmenį, Lietuvos nepriklausomybės atstatyme, suvaidino lietuviškosios išeivijos pastangos, praėjo karo metu. Tad ir dabar visos Kanados, visų pažiūrų ir įsitikinimų lietuviai paduokim vieni kitiems rankas ir sutartinai imkimes darbo savo krašto labui.

Beto, mūsų didelė pareiga kreiptis ir tuos, mūsų tautiečius, kurie suvedzioti visokių sukčių ir melagių, nuejo garbinti nesama aukso dievaitį komunizmą. Juk jį suklaidinti. Daugelis iš jų ta patys žino, bet neturi drąsos grįsti į tikrą lietuvišką kelią. Jiems reikalinga parama. Reikia jiems ištiesti ranka ir pasaukti prie bendro darbo, arba prie bendros kovos.

Taigi, mielas Kanados lietuvi, šiame lemiamame momente, tu esi įpareigojotas dideliame ir nepaprastai svarbiame darbe. Kito pasaulyje nerasi, kas galėtų užtarti, taip tikrai ir teisingai tavo brolių, kaip tu. O tavo pavergtas brolis tikrai laukia užtarimo.

— — — — —
A M E R I K O S L I E T U V A I T E I

Paulis Jurkus.

Atmink, sesut, tą mūsų kraštą,
Atmink tą Lietuvą dainų,
Kur neša broliai vargo našta,
Bet kur taip miela ir gražu.

Nėra čia miestų, kaip Chicaga,
Ir kaip New York'as didelių,
Čia broliai verčia placią vagą
Ir pedus renka nuo laukų.

Nėra čia mašinų užimo,
Nėra selimo, prabangos.
Prie kelio čia smutkelis rymo, -
Malda tik širdį čia paguos.

Nėra dangoraižių didžiausių,
Nei žemės turty nuostabių, -
Rankas ir kojas rasos prausia,
Lankoj nusninga daug žiedų.

Ir nepakeis nieks daržo rūtos,
Dangaus mėlynės nepakeis,
Nes gimtas krastas koks bebūtų -
Širdin ilgedamas ateis.

Ir nors į auksą keisi dalį,
Dienas praleisi sau lengvai,
Širdis mines tą tėvo salį -
Visad namai paliks namais.

Nors broliai kelią darbo našta
Ir nors vargelių čia apstu,
Atmink, sesut, tą mūsų krastą,
Atmink tą Lietuvą dainų.

* * *

LIGONIS

A. Naujokaitis.

(Vaizdelis iš Liet. Nepriklausomybės Kovo)

Dideliame kambaryje abipus pasieniais tęsėsi ilgos švartų lovų eilės. Čia gulėjo ligonių iš karo lauko. Rodesi, kaž-kokia nematoma ranka juos sugulde.

- Jis buvo toks geras... toks protingas... jo žvilgsnis, - klejojo vienas ligonis, augalotas vyras, kurį visi ligoniai vadino Didžiuoju.

- Vėl tą patį klejoja, - tarė sesuo gydytojai. - Rodosi nepavojingas ligonis, tik kontūzija, bet jis labai dažnai klejoja ir matyti kencia.

- Kontūzijos būna labai sunkios, - paaškinio gydytojas. Juodu priejo prie vaitojancio ir daktaras paklause:

- Sopa ka?

- Nieko nesopa, - atsakė ligonis, - tik sunku, kad nors greičiau mirčiau.

- Nebijok, nemirsi; tokie vyrai nemiršta.

Gydytojas su seserim nuėjo toliau, o ligonis susimąstė ir betiksliai žiūrėjo pro langą. Iš ten varžėsi įdėnčio mieste užėjęs.

- Atvyko jis čionai daug stipresnis, o dabar dieną iš dienos vis nyksta ir nyksta. Kiti ligonai pasakoja, jis prasęs nuodų ir nuolat vienaip klejojęs: "geras", "protingas", "jo žvilgsnis"...
- skubiai kalbėjo jauna, vikri sesuo, bijodama, kad gydytojas išėjęs jos neįsklausys.

- Reikia žiūrėti, kad jisai nebūtų visai vienas ir per daug nuliūdęs; tegu kalba arba žaidžia su kitais, - iš leto pratarė gydytojas.

- Kiti lengva raminti, bet jo prie nieko negalima privadinti. Jis visada vienas ir vienas, - aiškino sesuo.

Gydytojas išėjo į kitą kambarį, o sesuo sugrįžo prie Didžiojo. Pati nežinodama kam, sesuo paklauso ar nereikia parasyti laiškas ir paprasė Didžiojo kaimyną, mažą, linksmą, su nupiauta kaire koja, vaikina žaisti su juo saskemis arba kalbinti.

Linksmas vaikiną nupiauta kaire koja ir anksčiau kalbindavo savo niurųjį kaimyną.

- Pamačiau jį nuo mūsų kasimų bebėgant, sušukau sustoti, o jis atsisuko, prie peties sautuva ir į mane taiko. Griebiau at savąjį ir, kaip suni, ant vietos padėjau. Gailla, kad neilgai man teko pozicijose būti, daug dar bučiau setonų išspraginęs. Kelios dienos po to krito netoli manęs "cėmodanas" ir, kaip matyti, teko viena koja palydėti, - juokavo linksmas vaikiną be kairės kojos.
- Papasakok, broliu, kaip tau kliuvo.

- Kontūzytas, - teištare tas ir, nieko daugiau nepasakęs, stundė toliau saskes.

- Apsimeta, bijo frontan patekti, - atsiliepė iš kito kambario galo vienas ligonis. Tai kalbėjo barzdotas parista ranka vyras, kuris netikėjo jo liga.

Dažnai linksmas vaikiną stengėsi nuraminti, prakalbinti savo didįjį kaimyną, bet tasai tyliai žaidė saskemis.

Kartą įliedviem bežaidžiant, Didysis, kaip paprastai, visai ką kitą galvojo ir veik visus kartus pralaimėjo, delko labai džiaugėsi jo linksmas kaimynas be kairės kojos.

"Gal bus lengviau, kaip papasakosiu", - mąstė Didysis, ir vėl pralaimėjo.

- Norėjai žinoti apie mano žygius, - prabilo Didysis.
 - Papasakosiu. Buvo tai ties N.N. Priesininkas, darydamas audrinę ugnį, pastumėję musiškius atgal. Buvau "čemodano" pri-trenktas. Atsipeikejęs noriu as atsistoti, bet vos - vos gal-vą pajudinti tegaliu. O gerti noriu baisiausiai. Žiūriu arti-nasi priesas. Manau, uždobs dabar jis mane. Norių bėgti, bet atsikelti nestengiu. Priėjo jis, paklause kaip sužeistas. At-sakiau. Jis išsiėmė savo skardinaite ir davė man atsigerti. Pasijutau stipresnis esąs. Atsistočiau. Paėmė jis mane po pa-žascia ir taip mudu ėjova ilgą valandą. Jis buvo svariai apsi-daręs; as pastebėjau jo gražų, gerą laikrodėlį. Matyt, tai bu-vo turtingas kareivis. Ir toks jisai buvo gražus, toks protin-gas is akių. Taip beeinant, jis manęs klausia, kur as noriu ei-ti: pas juos, ar pas savuosius. Atsakiau, kad pas savuosius. Tada jis man papasakojo, kur reikia eiti, kad juos rasčiau. Ati-davė mano sautuva, mudu atsisveikino, kaip draugai; jis nuėjo sau, o as sau. Nespeėjau as nueiti keletos žingsnių, kaip kaz-koks balsas ima man snabzdėti: "reikia atimti is jo laikrodis". Nebejausdamas kaip, pakeliam sautuva ir paleidau į jį svį. Jis parpuolė ir, kada as prie jo pribegau, jis stenge tik istarti: "uz ką?" ir taip į mane paziurejo, kad as, palikau ir laikrodį ir, metęs savo sautuva, leidausi bėgti pats nezinodamas kur. Kaip ir kada mane čionai atgabeno, nieko nežinau. Tik tasai už-mustasis man akyse stovi ir vis girdziu klausimą: "uz ką?"

Staiga jisai nutilo ir, parpuolęs ant lovos, užsidengė ap-klotu savo veidą.

Mažas vaikinąs be kairės kojos susimąstė. Atsiminė, kaip priesininkas jau buvo į jį savo sautuva atsukęs ir, kad nebūtų jis išsoves, būtų pats zuves.

- Jis buvo toks gražus, protingas... jo žvilgsnis... - vai-tojo Didysis.

Mažas vaikinąs be kairės kojos senoviškai ji ramino, ir taip pat zaidė saskėmis, bet pats nežinojo, kodel jis pradėjo bi-joti Didžiojo ir ėmė jo vengti. Didysis pasidare dar tylesnis ir nuolat gulėjo užsidengęs veidą.

Vieną naktį jisai ilgai vartėsi lovoje, tačiau niekas į tai nekreipė dėmes.

Ryto metą jį rado sustingusį.

* * * * *

TOLIMAS KAIMAS

B. Brazdžionis.

Ne pasakų tolimes kaimas
paskendo migloj pamazu -
teviskes liudnas atslaimas...
O buvo ten, buvo grazu!

Klegėjo pavasario gandrai
ant mūsų kastano aukštai,
zydejo kaimynų lewendros
ir kvapus alyvų ziedai.

Ak, spaudžia krūtine ir plėšo
tos lankos, ta zemes daina -
o gal jau, o gal negalesiu
sugrižti -
kaip vasaros saulė -
sugrižt' -
kaip sugrižta diena...

O gal tie pagoniai žalieji
jau niekad manęs nesulauks,
kur buinus tilvikai suėjo
per vasarą klykaus ir sauks...

Gal ežero gimto Širvėnos
pakrantių balti ajerai
slames per visas menesienas:
ne viskas, ne viskas, ne viskas gerai.

Ne pasakų tolimes kaimas
paskendo migloj pamazu -
teviskes liudnas atslaimas...
O buvo ten, buvo grazu!

KODĖL AŠ PAMILAU KANADOS LIETUVIUS

Jau prisipažinsiu atvirai, pasisakysiu taip, kaip yra: nekar-
tą kai darbas nukamuoja ar koks rūpestėlis ima spausti, išeinu į
kurį Chikagos parką, ar į Michigano pakrantes ir žiūrėdamas į liū-
liuojančias bangas, stengiuosi prisiminti kokią šviesų praeities mo-
mentą, kuris atgaivintų. Tada mano mintys dažnai, dažnai skrieja
per Ontario vandenį į Toronto miestą ir per Kanados lygumas bei
laukus, ten, kur Šv. Lauryno upės apjuostas, driekiasi Montrealas.
Apsilankymas pas Kanados lietuvius širdy paliko tokį mielą įspūdį,
kad jis neišdils visą gyvenimą.

-Kodėl? -Ir aš pats savęs to dažnai klausiu. Visų pirma-bū-
damas tarp Kanados lietuvių, pajutau tokį mielą lietuvišką nuošir-
dumą. Kad ir jūs gyvenate labiausiai į Žiemius, palyginus su kito-
mis Amerikos lietuvių kolonijomis, kad ir jūsų apylinkėse turētu bū-
ti šaltesnis klimatas, o širdis turite karštas, ir tai ta lietuviš-
ka ugnele, kuri išsilieja lietuvišku vaišingumu ir meile to, kas
lietuviška. Kanados lietuvių kolonija gal pati jauniausia iš visų
Amerikos lietuvių kolonijų, taigi jūsų ryšiai su Lietuva tebėra tam-
presni, laiko dantų netiek nugraužti, ir dėl to jums mieli žmonės iš
Lietuvos ir mielas žodis apie paliktą toli tėvynę.

-Kiek ilgai galima kalbėti, -atsimenu, paklausiau susirinkimo
organizatorių.

-Tai, čia pas mus buvo atvykę... Kalbėjo tik pusantros valan-
dos... Per trumpa... Šitas išsiilgimas visko, kas lietuviška buvo
patvirtintas keletą valandų su dideliu dėmesiu ir susikaupimu sėdint
salėje. O kada buvo prisiminta Lietuvos sopuliai ir kančios, ne

vieno akyse matėsi ir ašarėlė suspindėjo kaip perlas, liūdydama, kad tiems žmonėms Lietuvos vargai yra lyg jų mylimiausio asmens nėsami kryžiai.

-Visą naktį nemiegojau, perskaičiusi apie kančias Lietuvoje nužudytųjų kunigų, -pasakojosi kita Kanados lietuvė.

-Ar iš toli? - užklausiau vieną, atvykusią į "prakalbas".

-Dešimtį mylių gatvėkariais atvažiavau. Kas čia yra, netoli! -atsakė. Kam dešimta mylių netoli, kad išgirstų lietuvišką žodelį, to nei vandenynai, nei kalnai niekada neatskirs nuo tėvų žemės.

O tos giliuos, smagios ir liūdnos, melodingosios Kanados lietuvių dainos! Kartais, rodosi ir dabar tebesigirdi jų aidai glostydamis ausis ir maloniai nuteikdami širdį.

Svarbiausia, kad teko matyti daug šeimų, kur lietuviai tą tėvų žemės meilę moka perduoti ir savo vaikams. Dukterys traukia tą pačią lietuvišką dainelę su mamytėmis, ir jaunieji kartu su visais lietuviais, girdėję sūnus kalbant:

-Mes norime išėiti aukštuosius mokslus, kad į Lietuvą sugrįžę būtume labiau naudingi...

Gražu, kad lietuviškoji parapija neužmirštama ir lietuviškoji spauda vertinama. Žinau, kiek sunkumų reikia nugalėti, kol išėina Kanados lietuvių laikraštis, bet visi vargai nugalimi, spausdintas patrijotiškas žodis lanko lietuviškas šeimas ir garbė tiems, kurie jį leidžia, kurie prie jo prisideda.

O ir vieningo, sutartimo bendro darbo graži pradžia padaryta. Su linksmu veidu neseniai skaičiau jūsų laikraštyje apie gražias vieningumo nuotaikas:

-Socialistas šypsojosi kunigui, kunigas socialistui...

Ir gerai, kad pamatėme vieni kitų lietuviškas širdis. Tik išgama šypsosi maskoliui ir kanda savąjį, o mes sutarime ir mielėje dirbkime dėl Lietuvos visi iš vien.

Kad jau atvirai, tai iki galo aš ir dabar tebekartoju mielai tą, ką pasakiau Jums į akis:

-Visus Kanados lietuvius vyrus išbučiuočiau, ir gana.

Kun. J. Prunskis.

- - - - -

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VIETA BUSIMOJE EUROPOJE IR PASAULIO TAIKOS SISTEMOJE

Gen. Stabo Plk. K. Grinius

2) Trumpa Pasaulio Taikos sistemų analizė.

Man neperseniai būnant Rochester'yje, vieno amerikoniško laikraščio korespondentas paklause manęs, kaip aš vaizduojusi būsimąją Europos susitvarkymą. Mano bendrakaibiui, regimai, rūpėjo Europos Tautų taikaus sugyvenimo šansai, gal būt, net keliai III Pasauliniam karui išvengti.

Į jo klausimą aš nedvejodama atsakiau, kad būsimosios taikos šansus savo rankose laiko Didžiosios Demokratijos (U.S.A. ir Anglija), kurios ir vel turi buti pasiryžusios eiti suvaldyti eventualų agresorių.

Kitais žodžiais, Pasaulio būsimoji Taika priklausys nuo kolektyvaus saugumo efektyvumo, kame abi angliškai kalbančios demokratijos turės imtis tikrai rimtų pasizadejimų, tam tikrose sąlygose kartu su kitais kariška jėga pasipriešinti eventualiam agresoriui. Prie tokio susitvarkymo nebūtų kliūčių eiti ir iki visiško Vokietijos nuginklavimo. Kolektyvaus saugumo sąvoka betgi nereiskia, kad į jos sistemą įeina įvairių valstybių ginkluoti kontingentai bus laikomi kokiam - tai tarptautiniame žardyje "iki pareikalavimo", ar kad vadinamos mažos valstybės, didžiųjų saugojamos bei ginamos, gales sau ramiai tarpti. Praktikoje tokia sistema, tikriausia pasireiks istisame "savitarpės paramos paktų"

derinyje; o atskiros kariuomenės kaip buvo taip ir liks savuose krastuose. Greičiausia, visa sistema bus pagrįsta regionaliniais saugumo kompleksais, kurie, savo ruožtu, ir nelygu geopolitinės sąlygos, kombinuosis i didesnius derinius. Istorinis objektyvumas verčia konstatuoti, kad jei 1918 - 1919 metais nedidele ir silpnai ginkluota Lietuvos kariuomenė savo uždavinį atliko, tai tik dėka to, kad ji faktiškai kariavo tam tikroje koalicijoje, nors formaliai sutartimis ir nepatvirtintoje.

Išvadoje noriu pasakyti, kad būsimoje Europoje Lietuva, ar kita kuri panasaus masto valstybė, be kariuomenės, tikriausia neapsieis. Bet ji neliks viena, izoliuota. Ta pacia proga pravartu priminti, kad rūpesnis dėl savo sveikatos anaipol nereiskia pavojaus kitam. Ta aplinkybė, kad Lietuva rūpinasi savo saugumu, dar nereiskia, kad Lietuva planuoja "agresiją" prieš savo kaimynus ar ruosiasi užleisti "agresijos bazę" kam-nors kitam. Sakysim, kai-kurie Sovietų simpatikai nuejo tiek toli, kad, dargi pacia Nepriklausomos Lietuvos idėją laiko nepriimtina. Girdi, ir vėl "sanitarinė juosta"! Panašiai protaujant galime dasikalbėti "ad absurdum." Net ir tokia Kanada ar Meksika Amerikos atžvilgiu, galėtume pavadinti "sanitarinė juosta". Tokių epitetu galima, apskritai, pavadinti bet kuri kaimyną.

Grižtant prie saugumo, reikia turėti galvoje dvi pagrindines ir skirtingos aplinkybes: taikos metu turimos ginkluotos jėgos ir potencialus krašto pajėgumas. Ši aplinkybė ypač išsidemina toms tautoms, kurias likimas pastatė tarp milžiniškos Rusijos ir agresingos Vokietijos, taigi ir Lietuvai. Šio karo praktika parodė, kad mažos valstybės gali pasiremti tik tomis jėgomis, kurias jos turi čia pat, po ranka. Tokia Lenkija, Norvegija ar Belgija, pav., šiandien gailisi beprasmiškai sukišusios daug energijos ir pinigų į visiskai nespejusią pasireikšti karo pramonę. Visi žino, kad lenkų, norvegų ir belgų karo pramonė, jau pirmomis karo dienomis, buvo vokiečių aviacijos sudaužytos, o už kelių dienų ir užimtos. Be to, lenkai su norvegais neturėjo laiko ir susimobilizuoti. Vos-vos spėjus pasipildyti, jiems teko kariauti su tuo, ką jų vadovybė, iki karo veiksmų pradžios, turėjo po ranka.

Išvada: Net ir kolektyvaus saugumo sistemoje kiekvienas kraštas bus ipareigotas gintis nuo agresoriaus ir zūt-but laikytis, iki ateis sąjungininkų pagalba. Tai išsidemina ypač Pabalčiui.

Savo ruožtu, gynimo sekmingumas pareis nuo to, kaip greitai numatytoji pagalba ateis, ir nuo specifinio besiginanciojo pajėgumo. Šios dvi aplinkybes ir tarpusavyje tampriai risasi. Tikedamasis greitos pagalbos, besiginantis gali but kiekiniai silpnesnis. Atvirkščiai, pagalbai delsiant, ginantysis turi ilgiaus teseti, vadinasi, turi buti pajėgesnis ir t. t. Jei vidutinio kalibro valstybė, kaip Lenkija, 1939 metu rugsėjo mėnesyje tegalėjo išsilaikyti vos apie 3 savaites, tai kagi bekalbėti apie mažesnes ar visai mažutes valstybes!

Viena yra neabejotinai aišku: juo arčiau eventualaus agresoriaus, juo kaimynų kariskas pajėgumas ir pasiruošimas turės būti didesni. Kitais atvejais liekanti visiškai savarankiškoms, pats savisaugos instinktas mažoms valstybėms diktuoja ieškoti kelių įsijungti į stambesnius regionalinius apsigynimo vienetus.

Aukščiau apibūdintą sistemą kai-kas yra linkęs risti su "balance of power" sistema, nors šandien į tą sąvoką dedama įvairių-įvairiausių koncepcijų. Nelygu minčių asociacija ir pripratimas, "balance of power" vieniems yra padarumo sinonimas, kitiems - atvirkščiai - "infamy". Mano apibūdintame "balance of power" karo prievole skirstoma vienodai ir solidariai. Pati idėja pagrįsta regionaliniais kariskais blokais tiek stipriais, kad galėtų atsilaikyti iki ateis sąjungininkų pagalba.

Vienas už visus, visi už vieną!

Yra ir kitokių "balance of power" sąvokų. Viena tokių sąvokų stačiai siūlo Europą padalinti pagal upę Oderį ir plotus į rytus nuo Oderio, be ilgų kalbų, pavesti Sovietų globai. Matyt, to plano autoriai tikisi, kad prie tokio sutvarkymo ilgiems laikams tarp teutonų ir rusų bus pasėta neapykantos sėkla. Vadinasi, ir vėl, anksčiau ar vėliau, jiedu viens kitą ims est... o kiti žiūrės ir juoksis.

Nėra reikalo įrodinėti, kad tokiam planui pasipriešino visos tarp Vokietijos ir Rusijos esančios valstybės. Pagaliau, tą planą ir patys įvykiai pralenkė. Šandien Maskva jau meta akimi į visą Vokietiją. Oderiu ji jau nebenori tenkintis.

3) Lietuvos padėties apžvalga geopolitiniu požiūriu.

Likimo pastatyti tarp vokiečių, lenkų ir rusų (iki XVII šimtmečio, dar ir švedų senovės lietuvių buvo pratę tarptautiniai galvoti ir manevruoti. Kitaip jie nebutų išsaugoję savo savitumo, nepaisant ilgo lietuviškojo valstybinio uzmetimo, šandien ir vėl atsirado Lietuva - valstybė.

Ir vėl ją supa tie patys kaimynai: rusai, lenkai, vokiečiai. Net atsirado ir švedai, nes technikai tobulėjant, ir šiaip neperplaciausia Baltijos jūra, šandien pasidare visai menkute: ją per vieną naktį perplaukia Detroit'e statytas "swimming Jeep" ir per vieną valandą skersai perskrenda bet kuris sunkus bombonesis. Šandien švedai atsidadė žymiai arčiau Lietuvos, negu jie buvo, sakysime XVI šimtmetyje.

Tik meskime akį į žemėlapi! Mes ten matome, kad:

a) Tol, kol rytiniame Baltijos jūros krante egzistuoja nepriklausomos Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva, Švedijos saugumas iš rytų, sausumos ir vandens prasme, yra užtikrintas. Tas pats galioja ir Rusijai, jos saugumui iš vakarų, iš Skandinavijos puses.

b) Tos pačios nepriklausomos valstybės, tam tikrame laipsnyje, teikia papildomą garantiją Švedijai ir jos saugumo oro prasme.

Vienas dalykas pulti švedus čia pat iš aerodromų prie Klaipėdos ar Talino, kitas dalykas nuo Pskovo-Minsko ribos. Analoginiai, tų valstybių nepriklausomybėje turi būti suinteresuota ir Rusija. Laukiant oro smugių iš Skandinavijos, bet kuris priešo lektuvas turės pazeisti Suomijos ir Pabaltio neutralumą, vadinasi, ipso facto, tas valstybes pastumes į sąjungą su Rusija, nekalbant jau apie tai, kad Suomijos-Pabaltio priešlektuvinė apsauga (tiek veikiamoji, tiek neveikiamoji) bandys skrendančiam priešui kliudyti,

c) Suomijos saugumas, tam tikrame laipsnyje, priklauso nuo Estijos neliečiamybės. Šia prasme Estija neabejotinai sudaro Suomijos strateginio vietotarpio dalį.

d) Analoginio strateginio ryšio yra tarp Lietuvos ir Lenkijos. Išsiplėtus visu šiauriniu Lenkijos šonu, Lietuva, be abejonės, sudaro Lenkijos strateginio vietotarpio dalį. Nesunku išivaizduoti pasekmes Lenkijai tuo atveju, jei Lietuvoje įsisteigtų vokiečiai arba rusai.

e) Latvija užima begaliniai svarbią vietą tarp dviejų strateginių kaimynų: Estijos šiaurėje, Lietuvos pietuose.

Iš to, kas anksčiau pasakyta, nesunku matyti kad: - tiek Švediją, tiek Rusija turėtų būti tiesioginiai suinteresuotos visų Pabaltio valstybių nepriklausoma egzistencija.

- Suomija yra tiesiogiai suinteresuota Estijos neliečiamybe;

- Lenkija yra tiesiogiai suinteresuota Lietuvos neliečiamybe;

- Estijos su Lietuva atžvilgiu, Lietuva yra lyg piramidės pagrindas. Lietuvą užėmus, Latvija ir Estija pakimba ore. Štai kodėl 1940 metų aneksiją Sovietai pradėjo kaip tik nuo Lietuvos.

Skandinavijs, Pabaltis ir Lenkija geopolitiniai turi bendro ryšio

Išvada: Lenkijos-Pabaltio-Skandinavijos komplekse Lietuva užima begaliniai svarbią padėtį. Lenkijos-Pabaltio rėmuose, kai kuriais atžvilgiais, gal net ir sprendžiamąją padėtį.

Atsiminus, kas buvo kalbėta saugumo tema, ir persikėlus mintimis į, gal būt, netaip tolimą ateitį, atrodo, kad Pabaltio gyventojams pati ganta kaip ir diktuoja militariniai dėtis į didesnę Baltijos regionalinį vienatę su bendru karisku koordinacijos centru.

Rytiniame Baltijos jūros krante jo pietiniu komponentu būtų Lenkija, centriniu-Pabaltis (Lietuva, Latvija, Estija), šiauriniu - Suomija. Vakariname Baltijos jūros krante - Švedija. Norvegijs su Danija, atrodo, jau galutinai apsisprendė likti Atlanto komplekse. Lygiagrečiai, Lietuvai, Latvijai ir Estijai tiktu sudaryti ekonominiai-politinę Baltijos sąjungą. Lietuvos santykiai su Lenkija ribotusi apsigynimo susitarimu.

MAN GYVENIMAS SALDUS

Nors aš negimiau turtingas
Turtų rinktį neketinu,
Vienok jaučiuosiu laimingas,
Kad su daina gyvenu.

Kiek čia džiaugsmo siela randa:
Dainoj, muzikoj bendrai,
Kas ją myli, ir supranta
Glosto sirdį vien tiktai.

Nors ir siela skunda jaučia,
Kam reik apie tai sakyti,
Sykiaais visur audra siaučia
Nieks nenores nei klausyti.

Aš vėl gryštu daina pinti
Ten kur sirdis pririšta,
Nors ir vargo reik pažinti
Bet ner sunki ta nasta.

Nuo mažystės pamylėjau
Dainos muzikos aidus,
Visa siela ten padėjau
Nes gyvenimas saldus.

K. Žižiūnas.

* * * * *

Remkite lietuvius Biznieriūsus.

* * * * *

Remkite Kanados lietuvių žurnala "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

* * * * *

LIETUVIŠKI PULKAI

Bolševikų spaudoje dažnai skaitome apie "lietuviškus pulkus" Sovietų Rusijoje. Tie pulkai, jei tikėti Maskvos propagandistams, yra begaliniai narsūs: jie este eđa vokiečius ir dauzo nacių, kaip nieką. Marcinkevičius ir kiti rasytojai Maskvos tarnyboje apie lietuviškų pulkų narsumą yra prirasę eibes vaizdų, apysakų ir "žyvatų šventųjų."

Kaip, iš tikrųjų, yra su tais "lietuviškais pulkais" Rusijoje? Ar yra tokie pulkai? Ar jie lietuviški? Ar jie yra tokie "narsūs," kaip "žyvatų šventųjų" autoriai apie juos kalba?

Reikalas štai koks. "Lietuviški" pulkai Rusijoje yra. Tie pulkai kaudasi fronte. Tų pulkų narsumas ar bailumas, tur but, nėra nei didesnis, nei mažesnis, kaip kitų Rusijos pulkų narsumas ar bailumas. Bet "lietuviški" pulkai Rusijoje yra NELIETUVIŠKI. Lietuvių juose yra tiktai tiek, kiek jų budavo prie caro taip vadinamame "Litovskij Polk." Lietuviška divizija Rusijoje yra MILŽINIŠKA ŽELIGOVSKIADA.

Iš Lietuvos į Rusiją pasitraukė labai mažai lietuvių kareivių. Vokiečių-rusų karas užklupo Maskvoje apie 300 lietuvių karininkų, bet ne kariuomenės priesakyje, o specialiniuose kursuose, kur lietuviai karininkai buvo mokomi sovietisko mustro. Tų užkluptųjų karininkų skaičiuje buvo kokie šeši generolai (Karvelis, Vitkauskas ir kiti), keliolika pulkininkų ir kiti žemesnio cino karininkai. Už tų karininkų nugaros NĖRA LIETUVIŠKŲ KAREIVIŲ. Labai mažos "tarybines Lietuvos" kariuomenės dalelės spejo pasprukti, ar gal labai mažos dalelės ir tenorejo pasprukti į Rusiją, kada vokiečiai užpuolė Lietuvą. Todėl Rusijoje lietuvių karių yra labai mažai.

Bet "lietuviška divizija" yra. Ji yra ir ji yra baisiai reklamuojama. Bet toje divizijoje lietuvių yra mažiau, negu Želigovskio armijoje buvo vilniečių. Kaip atsimename, Želigovskis patraukė į Vilnių 1920 metais su dviem divizijom lenkų kariuomenės. Tada Želigovskis skelbė pasauliui, kad jo divizijos susidedančios iš vilniečių, kurie einą išvaduoti savo kraštą. Jo divizijose, iš tiesų, buvo vilniečių, bet jų tarpe buvo nemazai lenkų ir iš Lenkijos gilumos.

Nun "lietuviškoj divizijoje" Rusijoje lietuvių yra visai mažai, o visa ta divizija yra sulopyta iš įvairiausių žmonių, kurie dažnai su Lietuva neturi nieč nieko bendra. "Lietuviškas" vardas tai divizijai yra duotas tam, kad vėliau rusai galėtų pridengti "lietuvisku" vardu savo želigovskiadą į visą Lietuvą.

Jei rusai prieš prie Lietuvos, kas karo eigoje gali atsitikti, tada "lietuviska" divizija pasitarnaus Rusijai, kaipo Lietuvos okupavimo įrankis, o Maskva ir jos propagandistai sauks, kad "lietuviai išvadavo savo tėvynę."

Tų "lietuvių" tėvynė gal yra Leningradas, Maskva, Uzbekų kraštas ar ir tolimoji Mongolija, bet propagandos žvilgsniu visai nesvarbu, kas yra "lietuviškoj" divizijoje, by tik ta divizija turi lietuvišką vardą ir klauso Maskvos.

"Lietuviška" divizija Rusijoje yra taip sudaryta, kad joje lietuvių norai, pažiūros, viltys ir siekimai negali pasireikšti. Tai nėra lietuviška kariuomenė, bet tai yra rusiška kariuomenė su VOGTU LIETUVISKU VARDU.

Pasakos apie "lietuviškų" pulkų narsumą, Marcinkevičiaus ir panasių plepių "pulkų aprašymai" yra daromi svietui apgauti. Ir, iš tikrųjų, iš kur bolševikai galėjo imti tiek "narsių" lietuvių, kad sudarius vieną kariuomenės diviziją? Jei surankioti visus lietuvius po plačią Rusiją, kurie ten gyvena nuo senų laikų, gal ir gautųsi keli tukstanciai karui tinkamų vyrų, bet su Lietuva tie lietuviai maza ką beturi bendra, o tų lietuvių jaunimas dažniausiai ir lietuviškai nemoka. Todėl lietuvių "lietuviškoj" divizijoje yra ko mažiausiai. Bet propagandai viskas gali būti naudinga.

Bolševikai dažnai plepa apie "šešius lietuvių generolus," bet propagandistai užtyli, kad tie generolai atsidūrė Rusijoje ne su kariuomenė, bet karo buvo užklupti kursuose Maskvoje. Tų generolų skaičiuje ypatingą vietą užima generolas Zemaitis, vos vos lietuviškai kalbantis žmogus, kurs iš jaunystės dienų gyveno Rusijoje ir tik po pereinamo karo buvo atvykęs į Lietuvą vadovauti raudonarmiečiams. Po lietuvių bolševikų karo galo Zemaitis (ar tai tikra jo pavardė, abejojama) pasitraukė į Rusiją, kur ir tarnavo raudonojoje armijoje. Jį paskyrus susovietintos Lietuvos kariuomenės vadu, tas "zemaitis" negaledavo lietuviškai susikalbėti su lietuviais karininkais ir su juo tekdavo aiškintis rusiškai. Bet nėra abejonės, kad Zemaitis yra lietuviškos kilmės ir gal savo jaunystės dienose yra su tėvais kalbėjęs lietuviškai. Dabar jis gal jau ir geriau yra pramokęs savo tėvų kalbos.

Tai ve, kaip atrodo tie "lietuviški" pulkai, dėl kurių rusiškai propagandistai virkdina bolševikuojančias bobutes čia Amerikoje.

Lietuviški, latviški, estų, lenkų ir kitokie "tautiški pulkai" Rusijos armijoje yra didžiulis blofas ir mišžiniška ateities želigovskiada. Po priedanga tų "tautiškų" pulkų rusiškai imperialistai eis "vaduoti" į savo kišenų mažųjų tautų, o pasauliui skelbs, kad tos tautos pačios "vaduojasi."

I V Y K I U Ž Y G I U O T Ė

(Taša iš pareito numero)

Čia yra kažkas sergąs, psichopatinis, apie tą "sufiksuotos idėjos" tipą, apie šią beprotybę Rusijai. Štai "motina Rusija" ir "Sventa motina Rusija," pavyzdžiui. Šios frazės pozityviai dvelkia kai kuriuo Bellevue ligoninės kambariu.

Jungtinės Valstybės yra dėdė Samas, tvirtas, biski komiškas berniukas. Anglija - John Bull, kitas puskominis, realistinis berniukas. Francuzija - Marianne, rėbi mergaitė, linkma ir svari. Čia matos sveikumo, isminties, siuose tautiniuose simboliuose - simboliuos trijų tautų, kurios nėra "screwy". Bet pakutent vokietį ar rusą apie jo vaterland ar jo "motiną Rusiją" ir jų akys ima vartytis su Karalystės busimosios ekstazė, ir fanatinės energijos rusis apvaldo juos. Ypačiai paknibzdek apie "motiną Rusiją" ar "sventą motiną Rusiją", ir tu pamatysi ko nematės. Sventa motina - kam? Rusijos istorija per tukstanti metų ar daugiau žymi ją kaip nesvenciausią motiną - kanibalistinė motina viespataujant sadistiniems carams, kaip ir sadistiniems bolševikams.

"Motina Rusija" yra Mauro Hindus'o knygos antraštė. P-nas Hindus gimė Rusijoje ir atvyko Amerikon budamas 14 metų amžiaus. Nors jis lavinosi ir svieties čia, jis yra kitas pavyzdys, kaip ir senatorius Wagner ir teisejas Frankfurter, kurie nepajegia issigelbeti iš protevių proto būdų, - proto, kurs yra antiamerikoniskas kolektyvistinis. Hinduso dėdė gali but Samas, bet jo "motina" yra Rusija, kurią jis nudengia šioj knygoj.

Didelė knygos dalis užimta "heroiškomis" pačių darbininkų pasakomis. Ir tu galutinai patikiesi, jei esi "dummkopf", kad niekur visame pasauly nėra kitų "heroiskų" darbininkų ar žmonių, isskyrūs siuos "proletariskus" rusus, kurie dirba normalu ir senų simtmečių nenudirbtą darbą vien dėl to, kad apginti savo šalį nuo užpuoliko (su kuriuo neperseniai jie buvo partneriais).

Čia taipogi yra ir charakteristingų simptomų visų rūsofilų, gimusių Rusijoje ar ne. Jie putuodami bando itikinti tavę, kad nėra panasaus narsumo, kaip rusų narsumas; kad Rusija "norė issigelbeti pasauli"; kad rusas yra mesijine esybe, ir kad nemyleti ruso visa sirdimi yra isdavyste Amerikai ir Anglijai (ant kuriu daugelis šiu šventosios motinos rūsofilų spiaudė pirm birželio 22 d. 1941 m.).

Ir kokių brošiuravimų ir mikčiojimų p. Hindus, kaip ir kiti fiksuotos idėjos rūsofilai, nutyli skaitlingas biaurias 25 metų piktadarybes tos verguvės valstybės, kurios galabijimo techniką ikvėpė Hitleri! Kaip skubiai jis sviedžia krauju primirkusią "Motinos Rusijos" prijuoste po stalų! Jis sako išangoj:

- Žinoma, buvo teroro Rūsijoje tokio baisaus, koki bet tauta matė. Revoliucija reiškia civilį karą, - ir tt.

Bet apie terorizmą ir galvažudystę ir progresingą laisvių naikinimą, kaip sutvarkyta, pastovia, efektinga rusų valdzios sistema per simtmecio ketvirtį, tų vargų rasi bent vieną žodį. Ir žodžiu "laisvė ir "liuosybe", kurie yra aištingai ginami ir dingsta savy, tu nerasi "Motinoj Rusijoje", kuri saukias Mauro Hinduso savo agonijos valandoj. Bet gyvenimo vieta, sūnelis Mauras mieliau pasirinko šią prakeiktą kapitalistinę šalį ir Dėdės Samos ožio barzdą, negu savo mumiją Rūsiją ir jos mistinės-psichopatines skerdynes.

* * *

Aš duočiau prizą guminę bolą už dabartinę era A.U. Pope'ui, iranui meno dazytojui ir gynejui sovietų sistemos, kuria kai kurie didžiagalviai vadina "santarvę". Jis sakė:

- Svarbesnis faktas dabar tai Rūsijos nuostabi pastanga ir neišmatuojamas pasiaukojimas tautų bendrai gerovei ir jos valia siekti kolektyvios taikos.

Pažiūrėkime: 1. Vokietija atakavo Rūsiją ir ji, anot paties Stalino žodžių, kariauja apsigynimo savęs karą, kuri ji pabaigs kada ji "išvys paskutinį vokiečių iš mūsų žemės". Jei raudonoji Rusija kariautu už kapitalistines Anglijos ar USA "bendrą gerovę", tai Leninas priverstas būtų sviesti savo karsto dangtį į padanges su rusofilu ha-ha!

2. "Jos valia siekti kolektyvios taikos". Kurgi buvo Rusijos "valia siekti kolektyvios taikos" kada rugpiučio 26 d. 1939 m. ji padarė sutartį su Vokietija, žinodama, jog už savaitės ar anksčiau Hitleris marsuos skersti Lenkiją, už ką Stalinas už savo tylėjimą turėjo gauti ir gavo pirmutinį dividendą: puse Lenkijos ir tris Pabaltijo valstybes? Kurgi buvo šita "valia siekti kolektyvios taikos" kada Stalinas išvijo anglų ir francūzų delegacijas nepasitares, kai jis spaudė Hitlerio ranką? Anglų ir francūzų pasiuntiniai norėjo sudaryti sąjungą su Rūsija, kad išsaugoti pasaulio taiką.

3. Rūsijos "nuostabi pastanga" nebūt buvusi verta vodkos lašo, jei ne USA ir Anglijos pagalba. Ir, galutinai, jos pastangos "kolektyvei taikai", žinoma, ji visuomet to sieke - kad jos Kominternas galėtų liuosai zengti į visas taikos užliuluotas šalis pasauly, kad jėga ar prievarta nuversti tų šalių istaigas ir pakabinti piau-tuvą ir kūji ant Washingtono Baltųjų Namų ir ant Buckingham Palace.

* * *

Amerikoniai, ar jūs norit išsaugoti šią šalį kaip savimi apsi-sprendžiančia tautine būtybe arba sutirpinti ją į neaprašyta pasaulio valstybę?

Amerikony nacionalizmas versus internacionalizmas - tai naminis palikuonis, už kurį jūs turit balsuoti sekanti rudeni.

Wallace-Willkie-Hopkins-Frankfurter-Laski tipo internacionalizmas reiškia tai, jei mes išsipainiotum jame, kad USA bus visų kombinuotų tautų minksta prieglauda - įglaudus ir raudonąją Rusiją.

Pasaulio valstybė gali vadintis "Tarptautinė Tautų Lyga" ar "Pasaulio Roda", bet kokiu vardu ji nesivadintu, ji reiškia jums ir jūsų saliai šiuos dalykus:

Kongrese abdikacija internacionaliam kongresui, kurs gal laikys posėdžius Maskvoj ar Algiers.

Visų mūsų apsigynimo paslapčių perdavimą kreiviams pasaulio valstybės diplomatom.

Priverst mus dalyvauti visuose ribos ginčuose ir nejudinamojo tuosto groby.

Visų užsienio valdžių atsisakymą atmokėti mums skolas.

Dainuoti pasaulio valstybės internacioninę ariją mūsų viešose mokyklose vietoj "The Star-Spangled Banner".

Nugriauti visus tarifo barjerus, priverst mus lenktyniuoti su žemiausia darbo alga pasauly.

Pakeist žodį "amerikonas" kai kurių jungiamųjų žodžiu, nes pasaulio valstybė žodis "amerikonas" turētu tautinį garą. Todėl jis turi būti panaikintas.

Priverst mūsų Konstituciją būti interpretuojama centrinio pasaulio kūnu, kad galima būtų nulifikuoti bet kokia jos dalį "bendros pasaulio gerovės" pagrindu.

Trumpai, internacionalizmas, kurs užimtų mūsų dabartinį sovietinį nacionalizmą, įsteigtų mums pasaulio diktatūrą, kas būtų blogesnis už bet ką, ka protas galėtų įsivaizdinti.

Nors tai atrodo besmegeniška, visa tai internacionalistai turi galvoj.

Tai turi minty Wendall Willkie, skeldamas savo gudria ir mesijinę frazę, "Vienas Pasaulis".

Tai turi minty Henrikas Wallace savo "bendro žmogaus šimtmečių." Jie norėtų visiškai sujungti USA su kiekviena pasaulio salimi.

Tai reiškia komunizma, nes Rusija nenori bendrauti su kapitalistinėmis tautomis, o be Rusijos negali būti internacionalizmo. Iš tikrųjų, Rusija yra internacionalizmo motina.

Ar tu esi amerikonas ar internacionalistas?

Niekas šioj šaly negali būti abu!

* * *

Jeigu tu savo žemėlapi pasukinesi, tu tikrai pamatysi Kamchatka pusiausali, kurs kabo netoliese Sibirijos krasto tarytums milžiniškas liežuvis. Jis kyšo į Pacifiką, rodydamas tiesiog į Japoniją. Tikrai, tu pastebėsi, kad kamchatkan'inis liežuvis siekia praryti Japoniją. Kamchatka priklauso Rusijai, bet ji nevartoja jo tam, kam ganta aiškiai sukūrė jį - submarinams ir oro bazėms, kad sunaikinti Japoniją, jos gero prieteliaus, USA, nuodingą priešą.

Taigi, jei USA šiuo laiku galėtų pavartoti naudingai sklypeli žemės - tai būtų Kamchatka. Mes privaletum nupirkti ta pusiausali iš Rusijos.

- BUDRIKAS

* * *

PASTABOS

Lygiai dvidešimtų metų atgal, Japonijoje įvyko vienas iš didžiausių, koki istorija žino, žemės drebėjimas. Tokio, Yokohama, Nagoja ir tūkstančiai mažesnių miestų ir miestelių buvo sugriauta. 99,331 žmogus buvo sumaisytas su žeme. Netoli dvie milijonų liko be pastogės ir be maisto. Kilo badas ir epidemija.

Jei ne Amerikos pagalba, kurioje momentališkai buvo surinkta milijonai dolerių, galybės maisto ir medicinai reikalingų dalykų, tai sunku ir vaizduotis, kas būtų likę iš Japonijos. Greičiausiai būtų visi jie išstipė choliera ar kuo nors kitu.

Tik dvidešimčiai metų praslinkus, kuomet apgaulingi tos pačios Japonijos atstovai vedė derybas su Vasingtonu, tai jų orlaidai jau zude tūkstančius amerikony. Tų amerikony, kurie taip nuosirdžiai gelbėjo japonus, ju nelaimės valandoje.

Matote, kokia pasaulyje teisybė!

* * * * *

Kalbėjom apie Japonus, kurie yra azijatai. Bet kaip su kitais? Pavyzdžiui Pilsudskis, lietuvisko kraujo lenkų valdovas, kad patenkinti savo užmacias, ar nepasiuntę zaligofskijadą, kad jo seną tėvų salį plestu ir pavergtu. Ar neisžudė tukstancius savo gencijų vaikų, kurie taip narsiai gynė savo šalies laisvę?

Ir vis tai dar ne visas. Pažiūrėkime į komunystų "dievą" Juozą. Su viena ranka rasesi, kad Lietuvos niekuomet neužpuls, o su kita ranka rodė savo raudonosioms divizijoms, kad eity ir pavergtų laisvės trokstančia mūsų tėvynę Lietuvą ir kitas salis. Ir kad nueję tenai tuojaus pradėtų zudynes, areštus, ir ištremimus.

Kaip milijonų pralietas kraujas šauksis dangaus keršto Hitleriui ir Musoliniui, taip šauksis nedavanojimo ir tie, kurie zuvo, nesvarbu kur, ar Filipinuose, ar ties Sirvintais, ar Sibiro tyrklauiuose.

* * * * *

Tai vis darbai syetimųjų. Darbai tokių žmonių, kurie niekeno nekviesti ir neprasyti, kaip kokie vagys, turi pavergę milijonus ir su jais elgiasi taip, kaip jiems patinka.

Bet kaip su savaisiais? Šiuo kartu neisime toliau, kaip į Toronto lietuviškų bolševikų "Liaudies Balsą".

Nemanau, kad Hirohito, Hitleris ar Musolinis džiaugtusi, jei ju motinas, kas nors išvestu į Sibiro katargą, bet "L.B." turi iš to tikra džiaugsmą. Jie negali atsidėkavoti Stalinui, kad su-trempė Lietuvos laisvę, kad išžudė ir ištremė tukstancius nekaltų jos gyventojų.

Uteniškis, buvęs Kauno karo mokyklos viršininkas, gen. Bikauskas sakydavo: - Žmagus be makslo, be daras tai čystas kiaula. Tikras esu, kad jis pažintu "Liaudies Balso" redaktorius, tai jis ir jiems tuo pačiu utenietišku akcentu pasakytu, kad tie "žmanes be daras, be makslo, tai čysti kiaulas".

* * * * *

Jeigu šiandiena gyventu vyskupas Ant. Baranauskas ir jei jis turėtų progos perskaityti, nors vieną, "Liaudies Balso" kopiją, tai kazin kaip jis uzdainuotų? Tur but sitaip:

- Melas ant melo, o ant tų melų ir dar melai....
Ar gali kiti taip meluoti žmonėms, apie tuos raudonuosius pulkus ir divisiijas rusų frontuose, kaip jie meluoja? Ar gali kiti rinkti pinigų ir visoki kitoki turtą, toms lietuviskoms divizijoms, kurių tikriausiai visai nėra?

Ar jūs, kurie skaitote tą šlamstą, manote, kad tie ilgiausiai ir niekuomet nesibaigiantieji aprasymai apie įvikusia Pittsburge visuotina lietuvių konferenciją, yra bent dalinai teisingi? Niekuomet. Kiekvienam straipsnelyje, kiekviejoje eilutej viskas, ką gali matyti, tai melą, melą, ir melą.

* * * * *

Šiame "Nepriklausomos Lietuvos" numeryje, Gerbiamieji skaitytojai rasite issamų straipsnį "Lietuviški Pulkai", kuris jau yra tilpes nekuriuose Amerikos lietuvių laikraščiuose ir kurio autorius yra P. K. N-nis, žmogus gerai žinantis situaciją. Šis straipsnis ypatingai vertas atidžiai perskaityti.

* * * * *

Siųskim Kariams dovanėlių ir laiškų - turėtų būti visų šūkis! Juk siems dažnai vienintele paguoda yra gautas laiškas ir žinia iš savo krašto. Todėl mes čia geriau ir laimingiau gyvendami, nepamirškim už mus vargstančių ir žūnančių karių. Užjūry esantiems siųsti dovanų laikas jau baigiasi. Skubėkime.

* * * * *

IS VISO PASAULIO

* * * * *

LIETUVOJE

Berlyno radijas pranešė, kad Lietuvoje visi 16 ir 17 metų berniukai ir mergaitės paimta priverstino darbo tarnybon.

Paimti jaunuoliai išgabenti į vokiečių okupuotas rytines sritis. Šį pranešimą girdejo Amerikos radijo užsienio skyrius.

Praejusios vasaros pradžioje Kaunę, kiek tai liečia lėktuvų puolimus, gyvenimas nebuvo baugus, tačiau prieš Velykas rusų aviacija Kaunę yra apdaužiusi: Laisvės alėja, Mickevičiaus gatvė, Vytauto prospektas, ypač stoties rajonas buvo gerokai bombų apmėtyti ir namų gerokai apgriauta.

Žmonių aukų skaičius nežymus.

(LKFSB) Vokiečių komisaras Lohse lankė įvairias Lietuvos vietas. Visur jis buvo sutiktas šaltai, o daugelyje vietų moksleiviai net pareiškė jam savotišką protestą ir patriotiskas demonstracijas. Taip vienoj vietoj jie pasirodė su Lietuvos trispalvėmis vėliavėlėmis, perrištomos juodu gėdulo kaspinu; kitoj vietoj jie užtraukė "Lietuviais esame gime..", o dar kitur net gi zinomą priešvokišką dainą - "Eina garsas nuo rubežiaus".

(LKFSB) Vilniuje veikęs lietuvių teatras "Vaidyla", uždarytas. - Vilniuje vokiečiai buvo surengę parodą, kurios eksponatai turėjo numusti lietuvių simpatijas Jungt. Amer. Valstybėms, Britanijai, tačiau šiuo kartu naciai savų tikslų neatsieko.

Nekazinkokios įtakos padaro ir vokiečių tais pačiais tikslais leidžiamas brošiūrėles Lietuvoje.

- - - - -

IŠ PASAULIO

AFRIKOJ LIETUVIŲ DRAUGIJA

Pietų Afrikoje, Johannesburgo mieste, karui prasidėjus lietuviai susibūrė į Pietų Afrikos Lietuvių Kultūros draugiją. Jos pirmininku yra Avižienis ir sekretoriumi Kušis. Jie interesuojasi lietuvišku veikimu ir iš USA lietuvių norėtų gauti knygų apie Lietuvą. Draugijos vadovaujantieji asmenys palaiko korespondenciją su prof. Pakštu.

- - - - -

APIE URAGVAJAUS LIETUVIUS

Į Urugvajų lietuvių daugiausia privažiavo 1927 - 1930 m. laikotarpyje. Nemaza jų dalis - politiniai emigrantai. Dabar ten lietuvių priskaitoma apie 8,000. Daugumas gyvena Montevideo mieste ir jo priemiesčiuose Cerro ir Vasaba. Kiti gyvena provincijos miestuose - Salto, Freinta y Tores, Fraibuto. Yra lietuvių išsimečiusių ir ūkiuose. Keletas dirba skerdyklose. Dalis lietuvių turėjo neblogą darbą prie statybos, bet dėl karo tie darbai sustojo. Neblogai verčiasi lietuviai biznieriškai: restoranų, viešbucių, nakvynės namų savininkai. Vienas lietuvis iš senų laikų užima aukštą vietą Swifto skerdyklose.

Lietuvių organizacijų buvo daug, įvairaus nuostatymo, bet daug jų išmire. Per paskutinius 12 metų buvo pradėta leisti net 12 lietuviškų laikraščių, bet tik pora išsilaukė ilgesnį laiką.

- - - - -

KOLUMBIJOS LIETUVIŲ KOVA DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Iš Lietuvos kilusių Kolumbijos gyventojų būrys buvo susirinkęs pasitarimui P. Sirucio bute. Visi natūraliai prisijungė prie bendro darbo, siekiant nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Tuo reikalu nutarta pasiųsti atitinkamos rezoliucijos Kolumbijos vyriausybei, o taipgi USA ir Anglijos vyriausybėms.

- - - - -

LIETUVIAI KARIAI RAS PRIETELIŲ IR AUSTRALIJOJE

Australijoje gyvena jaunas lietuvis kunigas J. Tamulis. Jis mielai sutinka Australijoje nuvykusiems USA lietuviams kariam aprodyti to krašto išžymybes. Jo adresas: Rev. Father J. Tamulis, c-o Archibishop's House, Brunswick st., New Farm, Brisbane, Australia. Telephone-B 1596. Per jį galės surasti daugiau Australijoje gyvenančių lietuvių. Ten jų yra keletas šimtų, visi turi gerus darbus.

NACIŲ LĖKTUVAI NEIŠSKLAIDO LIETUVIŲ GEGUŽINES

(LKFSB) Lietuvių choras Londono apylinkės miške šią vasarą turėjo gegužinę. Programoje buvo ir linksmoji dalis: choristų ir publikos įvairios lenktynės, joukingasis sportas. Lietuviai iškilos nenutraukė nors už kelių mylių buvo girdėti nacių lėktuvų skridimas ir patrankų garsai. 'I karo garsus Londono lietuviai yra įpratę ir tai jiems nedaro didelio išpuolio.

APIE LIETUVOS ATSTOVYBĘ LONDONE

(LKFSB) Min. Balutis, nežiurint savo nepergeriausios sveikatos, gražiai drauge su savo patarėju darbuojasi; esant taip sumažintam pasiuntinybės personalui, jiems patiems tenka atlikti nemažai ir techniškų darbų. Pasiuntinybė įsikūrusi nuomuojamuose patalpose ir tas, dabartinėmis sąlygomis sudaro naujų rūpesčių. Atsiranda žmonių, kurie įvertindamai to lietuviškojo posto svarbumą, pasiūnia aukų. Tai vertas pagyrimo dalykas.

ŠVEDAI MELDŽIASI UŽ LIETUVĄ

Šią vasarą Stockholme įvyko pamaldos už išvežtuosius į Rusiją ir Vokietiją Pabaltio valstybių žmones. Žmonių buvo pilna protestantų katedra. Pats protestantų vyskupas pasakė pamokslą, melstasi už kenčiančius Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmones.

Švedijos visuomenė yra labai palanki Lietuvai. Jeigu ten esantieji lietuviai turėtų nors kiek lėšų veikimui plėsti, būtų galima daug ką padaryti Lietuvos naudai.

"PRAVDA" SKELBIA LAISVĘ LIETUVAI.

"The New York Times" korespondentas praneša iš Maskvos, kad "Pravda" paskelbusi "broliams lietuviams, latviams, estams ir kareliams išlaisvinimą."

Koki "išlaisvinimą" Maskvos bolševikų organas turi galvoj, kol kas nelabai aišku. "Times'o" korespondentas sako, kad "Pravda" labai susizavėjusi Anglų-Sovietų-Amerikos konferencijos pasisekimu ir paskelbusi tris labai entuziastiškus šukius:

"Lai gyvuoja Anglų-Sovietų-Amerikos karo sąjungos pergalė ant aršiausio žmonijos priešo, Vokietijos fašizmo!

"Lai gyvuoja Anglų-Amerikos armijų kova prieš vokiečius fašistus Italijos žemėj!

"Sveikinam Anglų-Amerikos aviacijos lakunus, kurie sprogina svarbiausius fašistinės Vokietijos centrus."

IS AMERIKOSLIETUVIAI SUKĖLĖ MILIJONĄ DOLERIŲ

New Yorko valstybės ir miesto lietuvių vėjus Trečiosios Karo Paskolos metu pavyko. Turimi daviniai rodo, kad užsimotas milijono dolerių bonų išpirkimas prarastas su kaupu.

ATSAKĖ KVISLINGUI

N.Y. dienraštis "Times" suteikė vietos adv. Kostui Jurgėlai atsakyti į Maskvos pastumdėlio Liudo Giros straipsnį, tilpusį "Times" skiltyse. Adv. Jurgėla atremia Giros "tvirtinimus," kad Lietuvos žmonės trokšta sovietinės tvarkos.

Lietuviai komunistai, pamatę adv. Jurgėlos straipsnį, vėl nersis iš kailių ir jį niekins. Bet kas jų paais - tegul rekauja!

LANKĖSI PAS WILLKIE

New Yorkas. - Spalių 29 d. pas Wendell Willkie New Yorko lankėsi Jungtinių Lietuvių pašalpos Fondo Amerikoje atstovai kun. J. Balkūnas, red. J. Tysliava, adv. Olis, Dr. M. Vinikas ir adv. J. Grišius.

Jie kvietė Wendell Willkie būti minėto fondo garbės pirmininku.

Wendell Willkie sutiko.

GREAT NECK, N.Y.

Rugsėjo 26 d. čia įvyko prakalbos, kuriose platinti karo bonai. Kalbėjo adv. K. Jurgėla ir vietos asmens. Reikšminga, kad vietos komunistų lyderis Paul Bečis agitavo prieš pirkimą karo bonų. Jis sakė: "nereikia dabar pirkti karo bonų, vėjus tęsis tris mėnesius, galesite nupirkti January, 1944".

ŽUVE IR SUŽEISTI LIETUVIAI KAREIVIAI

Kiekviename armijos ir laivyno žuvusiųjų ir sužeistųjų sąrašė užtikame lietuviškas pavardes vyrų, kurie paguldė savo galvas už Ameriką. Paskutiniame sąrašė skaitome Viktoro Cekanausko vardą iš New Britain, Conn., Joseph Dauksio vardą iš East Orange, N.J., ir Anthony Egnotas vardą iš Brooklyno, kur gyvena jo motina Barbora Egnotas, 6005 - 3rd Ave.

Pirmieji du sužeisti Afrikoje ir Sicilijoje, o Egnotas sužeistas pietvakarių Pacifike.

Žuvusiųjų skaičiuje skaitome Anthony Maceikos iš Schenectady, N.Y., vardą. Jis žuvo šiaurės Afrikoje.

BALTIMORE, MD.

Tiki spalio 9 d. vietos lietuviai išmokėjo ir atsiėmė karo bonų už 108,000 dol. Baltimorečiai gražiai pasizymėjo, pirkdami savo istaigose bonus ir atžymėdami lietuvių vardą.

Netrukus turėsime stambiai aukoti Lietuvos žmonėms šelpti. Yra visokių gandy. Vieni sako duosią drabužių savo giminėms Lietuvoje neorganizuotai, palaidai, kai tik keliai atsidarys. Bet ne-uzmirština, kad reikalingas organizuotas darbas. Kas be organizuotumo pasieks atitinkamas istaigas, kur reikės Lietuvos bylą ginti?

Karo bonų vėjų puikiai rėmė. Būkime pasiruošę tai dienai, kai bus vėjus Lietuvai gelbėti.

PREZIDENTO ROOSEVELTO SUNUS SUŽEISTAS

Viduržemio fronte per karo veiksmus buvo sužeistas prezidento Rooseveltto sunus, leitenantas Franklin D. Roosevelt. Jisai tarnauja karo laive. Žaizda esanti nepavojinga.

Remkite Kanados lietuvių žurnalą " NEPRIKLAUSOMA LIETUVA "

BAISI NELAIMĖ ANT JURIU.NAKTĮ SUSIDURUS DVIEM LAIVAM, VIENAS SPROGO IR ŽUVO 88 GYVYBĖS.

Ties Palm Beach, Floridos pakrašty, buvo šturpi nelaimė ant jurių. Plaukdami nakties laiku be žiburių, susidūrė du laivai gazolinu. Vienas jų sprogo ir liepsnos apsupo visa laivą. Apie 25 jurininkai spėjo nūskoti į vandenį ir išsigelbėti, o 88 kiti buvo užmušti sprodimu arba sudegė liepsnose.

IŠ AMERIKOSRASTA DAUG DRUSKOS

Vakaru Virginijoje, prie Wheeling miesto, rasta giliai žemėje, 110 pėdų storumo druskos klodas. Druska yra gana giliai žemėje, apie 6,000 pėdų gilume ir apima apie 2,400 kvadratinių mylių plotą. Apskaiciuojama, kad minimoj vietoj yra žemėje 180,000,000 tonų druskos.

APSIKEIČIA SUŽEISTAIS KARO BELAISVIAIS

Tarp Vokietijos ir alijantų prieita prie sutarties apsi-keisti sužeistais karų belaisviais, kurie veiksmams jau netinka. Pereitą savaitę vokiečių laivas atvežė į Goetenborgą (Svedijoje) 5,175 sužeistus anglys ir 17 amerikiečių, kurie buvo perkelti į anglių laivus ir išvežti Anglijon. Tuo pačiu laiku Anglija atidavė Vokietijai 835 sužeistus vokiečius. Tai daugiausia vis lakunai, kurie buvo nusauti žemen ir paimti nelaisvėn sužeisti.

BALTIMORE MD.

Spalio 24 d. Lietuvių Moterų Pilietiškas Kliubas, turėjo surengęs, saunią jubiliejinę pramogelę, paminėjimui sukaktyvių, kaip šis kliubas yra įsteigtas. Žmonių susirinko apie du simtai.

Ta proga, klubo pirmininkė ponja Julė Rastenienė pasakė gražią, tam vakarui pritaikintą kalbą, paminėdama apie gražius ir kilnius darbus, nuveiktus tautai ir kultūrai per 20 met.

Paminėjo, kad tautos ir kultūros reikalams, šis moterų klubas yra paaukavęs virš \$ 900.00

Šiame parengime buvo svečias ir iš Cleveland, tai ponja Baltrukonienė, kury viešėjo pas savo dukterį ir žentą adv. N. Rasteni.

P.P. Jaras.

TORONTO ŽINIOS

Iš K. L. Tarybos, Toronto skyriaus veiklos.

Spalio 17 d. 2 val. p.p., įvyko skyriaus mėnesinis susirinkimas. Narių atsilankė nemažai, bet ne visi. Musų veikimui labai svarbu, kad ne tik kiekvienas narys į susirinkimus atsilankytų, bet kad ir atsivestų naujų narių, naujų jėgų; barikadoms prieš Lietuvos žmonių skriaudejus; prieš vergijos, svetimai tautai isisiubavusią bangą. Kuo didesnis skaičius mūsų bus, - tuo stipresnė jėga bet ko-
kiam pasipriesinimui, uztarimui ar pagelbai.

Šiame susirinkime, buvo skaityta nemažai laiškų, kurie buvo gauti per sekr. St. Batkienę. Taip-gi ir "Nepr. Lietuvos" prenumeratorių sąrašas Toronte, kuri prisiunte administratore panele Arlauskaite.

Kadangi, ankstyvesniame susirinkime iškilo aikštėn, kad ne visi torontiečiai gauna žurnalą, tai sekretorė pasiteiravo pas Montrealo darbuotojus ir gavo virš minėtą atsakymą, su pilnu sąrasu ir pažymėjimu adresų; su prenumeratos uzsibaigimu ir kurių žurnalas, kartais grįžta atgal.

Iš tokio plataus p-lės Arlauskaitės reporto paaiškėjo, jog daugumoje negauna žurnalo tie, kurių adresai nepermainyti.

Kad išnyktu visoki neaiškumai, tenka kreiptis į gerb. skaitytojus, kad jie mainydami savo būvaines, būtinai apie tai praneštų administratoriui p-lei Arlauskaitei.

Skaitytas laiškas nuo brolių Motuzų, prie kuriu buvo kreiptasi, del atvykimo į Torontą su filmomis. Deja, jų atvykimas neįmanomas, del rubežiaus perzengimo taisyklių suvarzymo. Todėl, iki karas pasibaigs turėsime pakentėti ir tuomet su lyg jų pačių ištartų žodžių: - Gal turėsime proga išvysti ir naujus - Lietuvos griuvesių vaizdus...

Skaitytas laiškas iš Centro, kuriame siūloma atsikviesti ponias Devenienę bendromis jėgomis, Torontui ir Montrealui. Data numatoma 13 - 14 lapkričio. Toronto skyrius priėmė šį centro pasiūlymą ir skubotai Centra apie tai infarmavo.

Nutarta tyrėti vakariene spalio 30 d. Pelnas būtų buvęs skirtas "N.L." žurnalui. Bet deja, besirengiant prie to vakaro, sužinota, kad salės jokiū būdu gauti tai diena negalima, nors kuomet buvo tartasi, tai salės gavimas buvo užtikrintas. Kita data dar nenumatyta.

Scenos milėtojai, mūsų nariai, siūlo, kad statyti koncertinę programą.

Negali būt abėjonės, kad norui ir gerai kooperacijai esant - vakaras būtų tikrai pasekmingas. Taigi laukiame kokių pradų, o talka tikrai bus.

Naujuose sumanymuose, p. Narušis iškėlė jau pernai diskutuotą reikalą, t.y. ar negalima būtų išigyti linotipą. Iškilo diskusijos - vieni sake, kad turime kol kas pasitenkinti taip kaip dabar yra - kiti gryn linotipo išigijimo klausymą.

St. Batkienė kvietė visus torontiečius, kas tik jaučiasi galintis plunksną savo mintis išreikšti - rašyti į "Nepr. Lietuva" ir kol kas pasitenkinti mineografu, nes svarbiau yra, kad jis būtų užpildytas žiniomis, negu kaip spausdinamas.

P. M. Dervinis smarkiai gryn linotipo išigijimo klausymą, kartu pridurdamas, kad mūsų rastai turėtų aukštesnę vertę, kuomet būtų spausdinama linotipu ir be to susilauktume profesionalų rasytojų.

Nėra jokios abėjonės, kad p. Dervinis klysta vertindamas vien tik profesionalų raštus ir žemindamas savanorių-megejų korespondentų darbą. Pažiūrėkim į J. Valstyju lietuvišką spaudą. Ji visa yra linotipais spausdinama; o ar ten išimtinai profesionalai ar mokslininkai užpildo skiltis? Ne. Visų tų laikraščių ir žurnalu trys ketvirtadaliai bendradarbių yra megejai.

Kodėl taip yra? Todėl, kad profesionalų lietuvių tiek neturi, kad visas lietuvių reikalų sritis, galėtų užpildyti spaudoje. Bet, jeigu ir turėtų, tai nei vienas, net ir papuliariausias lietuvių laikraštis neišstengtų išsimokėti algų ar honorarų, tokiems bendradarbiams.

Tai viena priežastis, kodėl lietuvių spauda remiasi rašytojais-megejais ar žinių korespondentais. Bet yra ir kitų. Stai pavyzdžiui pranešimai iš lietuvių kolonijų, supažindina mus su lietuvių būviu ir su aplinkuma, kurioje jie gyvena ir su papročiais bei jų veikla. Labai dažnoje vietoje, profesionalui gali netekti užkliūti ten ne vieną kartą ir jeigu neatsirastu pasiryžusių savanorių-plunksnos megejų, tai ir gyvenk lietuvi, kaip eskimosas užmirštas ir nuo "avieto" atskirtas.

Išvadoje, mes galime matyti, kad lietuvių spaudos tikslas pasiekti kuo daugiausia lietuvių išeiviją. Kad palaikius ją lietuviškoje dvasioje ir kad naudingiau jo laisvas laikas būtų sunaudotas. Tas viskas reikalauja, kuo žemiausios kainos spaudai.

Mes drįstame kalbėti apie linotipą. Tuo tarpu, kaip senos lietuvių kolonijos, nepalyginamai geriau gyvenančios, nepajėgia jau seniau pradeto darbo išlaikyti. Štai, nepersenai buvo paskelbta, kad "Naujoji Gadyne" sustojoėjusi. Ir tik dėl to, kad nepajėge darbininkams apmokėti didesnių algų.

Mieli broliai, nepaisykim kaip mūsų "N. Lietuvos" žurnalas spausdinamas, džiaukimes tik, kad mes turime pasisventusių žmonių, kurie savo poilsio valandas sunaudoja tam, kad pasiūsti mums tų lietuviškų žinių. Tų žinių, kad ir mineografu spausdintos, bet jos turi brangių minčių savy ir mes jų nenumetame, kaip tai padarom su daugeliu laikraščiu. - bet kiekvieną numerį perskaite, pasidėdam. Pasidėdam, nes jis yra mūsų pačių gyvenimas. Jame užrekorduoti mūsų vargai ar laimės. Mūsų širdies skausmas ir ašaros, dėl nelaimingųjų mūsų brolių Lietuvoje ir tremtinių rytuose ar vakaruose. Jame raidės ne automatu sumestos ar atspaustos, bet kiekviena raidė, kiekvienas žodis idiegtas su pasiryžimu ir pastanga to pasisventėlio lietuvi ar lietuvaite, kuris mašinėle kala į stencelius, o kiti vėl, suka mineografą ir po kiekvieno naujo atspausto lapelio - džiaugiasi, kad ir jis prisidėjo prie to didžio darbo, prie lietuviško žodžio išliejimo į baltą lapą ir prie jo paskleidimo tarpe visų Kanados lietuvių.

Na, bet grįšim dar prie susirinkimo. Kai jau linotipo klausimas buvo smarkiai išdiskusavęs, tuomet praso balso p. Pundžius ir sako, kad pernai Montrealyje tas reikalas buvo gan toli pažengęs, bet sužinota, kad linotipas galima gauti tik J. Valstijose ir kad dabartiniuose karų suvaržymuose, neįmanoma išsigyti.

Tai tuom ir užsibaigė susirinkimas pirmininkaujant p. J. Yakubynui.

Ateinantis susirinkimas įvyks, lapkričio 21 d. 3 val. p.p. parapijos svetainėje.

Maria F. Yakubynienė

* * *

KITOS ŽINIOS IŠ TORONTO

Pirm negu pradėsime naujas žinias, noriu atsigrišti į praeitį. Praeitame "N.L." leidiny, tilpusiame aprašyme apie Kun. J. Prunskio apsilankymą Toronte ir surengimą lengvų vaisių - buvo apsilenkta su paminejimu p-lės Vandos Dervinytės vardo vaisių ruosimo pagalbinikių tarpe. Kas tame kaltas - sunku pasakyti, žinau tik, kad sužiniai ar dėl blogos valios, niekas tai nepadarė. Atsiprašome už praleidimą ir prasome tikėti panele, kad Jūsų pagalba, buvo tiek pat brangi mums, kaip ir visų kitų ir mes tikimes, kad ir ateity neatsisakysit mums suteikti Jūsų malonią pagalbą.

* * *

DEL KUN. J. PRUNSKIO NELAIMĖS

Išgirdę torontiečiai apie sumušimą kun. J. Prunskio Chicagoje, per kokią tai negrą - tikrai nustebė ir drauge labai apgal-
lestauja, kad toks maionus ir geras lietuvys, kaip Gerb. kun. J.
Prunskis yra, turėjo būti kokio ziauraus žmogaus sužalotas. Lin-
kime kun. J. Prunskiai stiprios sveikatos ir ateityje būti atsar-
giam.

DIRBĖ PRIEŠVESTUVINĖ PUOTA

Spalio 17 d., parapijos salėje įvyko priešvestuvinė puota,
p-lei Vlazel Batulevičiutei.

Šią puotą surengė ponios: V. Šamulevičienė, Marcinkevičienė
ir Cirunienė. Svečių buvo netoli simto ir jaunoji gavo gražių
dovanų. Po dovanų apžiūrėjimo, rengėjos apkrovė stalus skaniais
valgiais ir gerimais. Viesnios išilinksminę dainavo daug gražių
dainelių ir tik apie pusiaunaktį išsiskirstė.

Vladzė dar visai jauna mergaitė, bet susitikusi ne tik ge-
ra bet ir gražų jaunuolį, sutiko sukurti vedybinį gyvenimą su juo.
Tuo laimingu jaunuoliu yra Wolter Lukša iš Hamilton, Ont.

Puotoje dalyvavo jaunojo ir jaunosios motinos.

Jų vestuvės įvyks lapk. 6 d., lietuvių bažnyčioje Toronte.

Linkime jaunai porai, labai laimingo gyvenimo.

TORONTO MOTERŲ RATELIO "DAINA" PARENGIMAS

Spalio 23 d. įvyko Ratelio parengimas, iš kurio pelnas buvo
skirtas Raudonam Kryžiui. Ši kartą jau ir mezgama vilnonė ant-
klodė buvo gatava ir iškabinta parodymui, o vėliau įteikta R. Kry-
žiaus atstovui. Šia proga, turėjom net tris svečius iš K.R. Kry-
žiaus. Panelė Huet iš darbo kambario, 6 Albert str., kur ji yra
vedėja ir kur mūsų lietuvaitės, aukoja savo darbo valandas R. Kry-
žiaus naudai.

Antra viešnia, tai buvo ponė Skaith, iš R.K. Centro Toronte.
Ji dėvėjo uniformą ir atrodė gražuolė visais atžvilgiais. Ji pa-
sakė ir kalbą, kurioje dėkojo lietuviams už jau suteiktą paramą ir
prašė neužmiršti R. Kryžiaus kilnių darbų ir toliau.

Ponios Skaith palydovu, buvo norvegas seržentas-pilotas Er-
nest H. Diesen. Tai augalotas, gražus ir labai draugiškas žmogus.
Jis Kanadoje dar tik svečias, nes tik prieš 6 mėn., į čia atvyko.

Ponas Diesen, žymus žmogus norvegų pažeminiame judėjime.
Buves vokiečių areštuotas, buvo sužeistas, bet vistiek dasigavo
Anglijon ir ten dalyvavo kovose prieš vokiečius.

Vienok pakartotinas sužeidimas, pastatė jį atsargon ir dabar, čia Kanadoje jis yra instruktorium norvegų stovykloje.

Jo krūtine puošia bent pusė tuzino medalių ir kryžių už atsižymėjimą. Prąsomas jis tarė kelius žodžius į lietuvių, taipgi ir p-lė Huet. Noriai pasivaišino mūsų svečiai ir lietuvių kugeliu. Patiko jiems, o ypač norvegui, tas net išklausinėjo, ko yra į jį idėta. Kiek palaukęs jis sako: - bet jame turi būt ir kiaušinių.

- Žinoma, tik pamiršiom pasakyti - mes jam atsakėm.

Buvo atsisaukta dėl aukų, kur tuojaus lietuviai svečiai suaukojo 23 dol. 30 centų.

Taip tai praėjo smagiai tas vakaras, besivaišinant kugeliu, kava, besokant prie smagios lietuviškos muzikos.

Buvo nepaprastai malonu matyti, kaip visos narės, moterys ir mergaitės, labai noriai, su šypsena veiduose, suteikė savo pagelbą, kur tik ji buvo reikalinga.

Apytikrė apyskaita parodė, kad pinigais bus 38 dol. ir megztinė antklodė. Tai tokią dovaną "Dainos" narės, ši rudeni, Raudonajam Kryžiui suteikė.

PADEKA IR LINKEJIMAS

Šia proga, lai man bus leista išreikšti, ne tik mano pačios, bet ir daugelio torontiečių pagarba ir padėka Poniai Marijai Auks-taitei, už jos kantrų ir ilgą darbą, sukrauta į "N. Lietuvos" puslapius.

Gaila, kad sveikata sušlubavo ir gal būt teikia daug nesma-gumo. Todėl mūsų geriausi linkejimai yra, kad Gerb. veikeja su-lauktų kuogreičiausios sveikatos sustiprėjimo. Kad jos dienos bū-tų giedresnės ir kad ta giedra, galėtų pasidalinti ir su mumis.

Maria F. Yakubynienė.

SVEČIAI IŠ MONTREALO

Pas ponus Pilkauskus lankėsi jaunavedžiai A. Tautkus su savo žmona Matilda Mikniute, praleisti jų medaus dieneles Toronte. Pil-kauskai susitikimui, buvo gerai pasirengę ir susikvietę nemažą skai-čių draugu iš Toronto ir Hamiltono.

Visus taip puikiai bėvaišindami, kad nei nepastėbėjom, kaip atėjo panaudėlio rytas. Vaisės paskanino dar suteiktas saldus jau-navedžių bučkis, visiems svečiams.

Sekančią dieną, jaunavedžiai išvyko į "Niagara Falls" ap-
lankyti istorines vietas ir vandens puolį.

Kai sugryžo atgal, tai aplankė kelias įdomesnes Toronto vie-
tas ir šokius.

P. A. Tautkus yra brolis ponios Pilkauskienės.

Širdingai ačiū Pilkauskams, už tokias puikias vaišes, o jau-
niesiems Tautkams, lai būna laimingas Jų gyvenimas!

Sykiu dalyvaves.

* * *

TORONTO LIETUVIŲ ŽINIAI

Šiuomi pranešu, kad nuo šių metų, Spalio mėn. 19 dienos,
lietuvių kalbos mokykla, jau veikia. Vaikučių susirenka pusėtimai.

Taipogi pranešu, kad prie minėtos mokyklos, nuo Spalio
mėn. 30 dienos, t. y. Šeštadieny, 3 val. po pietų, atsidaro auges-
nio amžiaus jaunuoliams, lietuvių kalbos kursai.

Jaunime! Kurie norite išmokti lietuvių kalbos ir rašybos,
maloniai prašau ateiti į lietuvių parapijos salę, kiekviena Šešta-
dieni, 3 val. po pietų, kampas Gorevale Ave. ir Dundas Str. West.

Mokytojas S. Balčiūnas.

* * *

MONTREALO ŽINIOS

* * *

Gera pavykusi vakarienė, ruošta Labdaringos Moterų Sekcijos, karių naudai.

Tikrai, kaip yra malonu, kuomet žmogus dirbdamas bet kokią darbą, kitų gerui, susilauki įvertinimo ir paramos nuo skaitlingos visuomenės.

Šiuos žodžius rašydama turiu mintyje Spalio 31 d. parengimą, kuris buvo suruoštas gana skubotai, (viena sekmadienį nutarta, kita įvykdyta) plačiai net neišgarsinus. Tiesa, vakarienė buvo kukli: šalti užkandžiai ir kava, nes prie geresnio prisiruošimo nebuvo galimybių, dėl laiko stokos.

Svečiams kiek pasistiprinus ir išgerus šiltos kavos pirmininkė P. Juskevičienė - Miller paaiskino vakarienos ruošimo tikslą ir atsikreipus į svečius paramos, buvo suaukuota \$ 66.40. Kadangi visus vakarienę reikalingus produktus suaukojo pačios moterys, tai visos gautos aukos, eina karių naudai. Taigi, pasivaaisinta, smagiai laikas praleista ir gražus tikslas paremta.

Pirmoji šeimininkė Mag. Juškevičienė, taip pat Norkeliūnienė tarė keliata žodžiu, svečiams dėkodamos už atsilankymą ir tą gausią paramą, kuria suteikė atsilankiusieji.

Kalbant apie šeimininkes, tenka didžiausia ačiu tarti toms, kurios daugiausiai darbo įdėjo kepdamos visokius gardumynus: - ausykes, piragus, sausainius ir kitka.

Svečiai šeimininkėms teikė komplimentų už skaniai išvirtą kavą. Tie komplimentai, kaip tik tenka pirmajai šeimininkei M. Juskevičienei, nes tik ji rūpinosi jos paruošimu ir kaip pasirodo yra tikra eksperte, toje srytėje.

Antroji šeimininkė, kurios taip skaniai iškeptais sausainiais gardžiavosi visi, tai Mrs. Norkeliūnienė, kuriai taip pat priklausė didelis ačiu. Širdingai ačiu Mrs. Stankienei už taip skanias ausykes, kurių buvo didelė dėžė. Štai ir kitos aukotojos, kurios taipgi daug darbo įdėjo kepdamos gražiausius piragus: -

O. Gurčiniene, P. Juskevičienė, M. Andriulienė, M. Vaitkuviene, E. Lukosiene, Norkeliūnienė, A. Stankienė, M. Vilimienė, J. Milienė. Cukrų aukavo: P. Juskevičienė ir A. Mockevičienė. Sviesta: A. Stankienė, Motulienė, Teresevičienė. Servetukes: - P. Vilkaitienė. Mėsą: Leknickienė, O. Vilkaitienė, M. Mickuvienė. Duona: Duncikienė ir Škudienė. Pieną: - Norkeliūnienė, Lukošienė, M. Višockienė, M. Savickienė. Kavą: M. Juskevičienė, Vazbarienė, Teresevičienė, O. Gurčiniene.

Taigi dar karta ačiū už viską, visoms ir visiems, kurie komitui norė būdų, prisidėjo prie šios vakarienes pasėkmingumo.

Buvo tokių, kurie negalėdami vakarienių dalyvauti, vienok nepamiršo gražaus tikslo ir prisiuntė jų skirtą auką per draugus. Stai jie: - Karpavičienė 2 dol., Miskiniene, Matulienė, Cibas, Vaisnora, Staniulis po vieną dolerį ir A. Vilimas 50¢.

O vakaro šeimininkės - pagalbininkės tai būčiau ir pamiršus, o tai buvo šios: Leknickienė, Duncikienė, Škudienė, Stankienė, P. Juskevičienė, Kinderienė ir ši bei tą šių žodžių rasytoja.

Kaip wisuomet prie loterijos tikietėlių pardavinėjimo yra nepavaduojamas asmuo Mrs. Vilimienė, taip buvo ir šio kartu. Gal būt mūsų kolonijoje nėra buvę tokio labdariniam tikslui ruošto parengimo, kur Mrs. Vilimienės nebūtų prisidėję su darbu ar auka. Tad garbė ir dekingumas tenka išreikšti, už tokį nenuilstomą pasisventimą.

Ponia Stankienė, kurios sūnus yra žūvęs Sicilijos mūšiuose, ne tik savo darbu, dauguma produktų prisidėjo prie šios vakarienes, bet ir gėlės, kurios puošė stalus, tai buvo jos rankų darbas.

Tas gražusis gelių bukietas, kuri laimėjo Mrs. Kinderienė, buvo auka nuo ponios Kusleikienės.

Netikėtai šioje vakarienių turėjome svečią iš Toronto, būtent Gerb. Leksą. Tik labai gaila, kad svetys tegalėjo taip vėlai į mūsų vakarienę atsilankyti, kad nebuvo progos ilgiau pasikalbėti.

Vakarienes laike kalbėjo K.L.T. pirm. Navickas, taip pat J. Yla kuris ragino visus lietuvius pirkti kuo daugiausiai karo paskolos bonus. J. Yla, buvo valdžios įgaliotas pardavinėti tarpe lietuvių šią paskolą.

O. V-nė.

AUKAVUSIŲ VARDAI.

Po du dolerių aukavo: Karpavičių šeima, Nomeika, P. Jakubas. Po dolerį ir puse: Gyvių šeima, E. Levinskienė. Po vieną dolerį: V. Vilimas, P. Baguzis, M. Lukša, M. Čičinskas, V. Kajakas, J. Sartanavičius, Norkeliūnas, L. Gudas, J. Kilimonis, A. Navickas, J. Juskevičius, A. Morkis, V. Morkis, M. Kvietkauskienė, M. Zemaitis, M. Rugienė, F. Dubauskas, J. Rugienius, M. Tereševičius, O. Vilkaitienė, K. Stankus, V. Skuda, J. Yla, J. Janušis, Miskiniene, O. Matulienė, A. Cibas, M. Vaišnora, M. Pakulienė, O. Kliševičienė, J. Staniulis, B. Rugieniūtė, Bagužienė, Silkauskienė, Kilimonienė, Jakukauskienė, A. Kinderienė, K. Žižiūnienė, Rašienė, Lekšas (torontietis).

Po puse dolerio aukavo: Z. Vilimienė, J. Zabieliene, A. Rokienė, J. Mickus, Janulaitytė, Talalytė, O. Matuzienė, A. Kavaliauskienė, Bernotavičienė, J. Milienė, M. Vilimienė, M. Andriulionienė, K. Dvilaitienė, J. Silkauskienė, M. Mickuvienė, F. Zemaitis, S. Balsienė. Trys dešimts centų aukavo: M. Jakuvienė.

Labdaringa Moterų cėkcija, visiems ir visoms aukavusiems tariame sirdingiausiai ačiu.

.

KARO NELAIMĖS

Kaip kiekvienas karas, taip ir šis pražudis milijonus nekaltų gyvybių, kurios buvo ir bus sunku apskaičiuoti. Tą skriaudą pajus didžiosios valstybės, o dar skaudžiau jaus, mažosios tautos.

Bet, didžiausi ir skaudžiausi sielvarta, pergyvens motinos, kurių sunūs liks amžinai palaidoti karo lauke, arba griš paliegeliais; be sveikatos visam amžiui.

Motinoms gal bus teikiama pašalpa, jos bus dekaruojamos garbės ženklais, bus statomi paminklai. Bet palyginus visa tai, reikš motinai tik menkutį krislą su jos sunaus gyvasties ar sveikatos netekimu. Karo nelaimių padaryta žaisla, motinos širdyje pilnai užgyti, tur būt niekadės nebegalės.

Kuo karas ilgiau tęsis, tuo daugiau ir daugiau jis pasiims aukų ir iš mūsų netaip jau skaitlingos lietuvių tautos. Štai kiek laiko tam atgal, A. Stankienė yra gavusi pranešimą, (Galutinai dar nepatvirtinta) kad jos sunus yra žuvis, ruošiantis prie Sicilijos mūsų, prieso tarpėdai užgavus tą laivą, kuriame jis buvo.

Ta suprantame visi, kaip tokia žinia skaudžiai sukrečia artimuosius, o ypač motiną, kury visą viltį deda, auklėdama sunų tureti paguoda senatvejė. O stai, jo jau nėra!

Tačiau nereikia žmogui nustoti vilties, o su tyra sąžine ir kilnia sirdimi aiškiai žiūrėti į ateitį. Laimė nusišypsos žmogui, kartais visai nelauktai ir netikėtai.

Dauguma tur būt sutiksime su tuo: kasdieniniame pilkame gyvenime, daug daugiau sutiksime tokių žmonių, kurių gyvenimas skausmų vingiais yra tankiai išpintas. Tik maza dalis siame pasaulyje, kuriems visuomet tik saulė šviečia.

O. V-nė.

LIETUVIS NETEKO AKIŲ.

Karys Kuncis (kurio pirma vardo neteko man sužinoti) prisiuntė laisla poniai Vilkaitienei, kur pranešama, kad einant kariską pareigą, prarado regėjimą ant abiejų akių. Manoma, kad iš užjūrio jis bus parvežtas į Kanadą greitų laikų. Kuncis yra kurį laiką gyvenęs Montreale.

MOTERŲ ŽINIAI

K.L.T. Moterų sekcijos susirinkimas, įvyks kas ketvirtas sekmadienis, kiekviena mėnesi, 3 Val. p.p. Vytauto Kliube, 2159 St. Catherine str.

Gerbiamos narės ir sinpatikos, prašome lankytis.

Sekantis susirinkimas įvyksta 28 d. šio mėn. 3 v. po Sekcijos Valdyba.

MIRTIS

Šių metų lapkričio 7 d. staigia mirtimi mirė A.A. Apalionių Zubienė, po pirma pavardė - Ramanauskaitė.

Paliko didžiausiame nuliūdime vyrą Juožą, penkių sūnus ir dukterį.

Pažymėtina, kad trys sūnūs tarnatija įvairiose dalyse Kanados kariuomenėje.

Lai būna Jai lengva Kanados žemelė.

PRADĖJO MOKYTOJAUTI

Buvusi K.L.T. Moterų sekcijos pirmininkė, ponja Juškevičienė, lapk. 8 dieną, vėl pradėjo, savo senai paliktą darbą, dirbti, t.y. mokytojauti.

Linkime poniai vėl taip pat pasekmingai darbuotis, kad Jūsų auklėjami studentai būtų pavyzdingais, kaip kad seniau būdavo.

VISI SŪNŪS KARIUOMĖNĖJE.

Ponios Jasunienės, kuri gyvena ant Hogan str., jau visi trys sūnūs tarnauja kariuomėnėje.

Ponios Jasunienės sūnūs, buvo gerai pažystami visiems Mont-realo lietuviams, nes tai buvo gražioje lietuviškoje dvasioje išauginti ir ypatingai atsižymėjo su savo gražiai išlavintais, lietuviskai dainai, balsais.

LAKŪNAS ATOSTOGOSE

Lakūnas Vincas Vopša, buvo parvykęs porai savaitių atostagų. Tai puikus lakūnas, iš ko lietuviams visuomet gali pasididžiuoti turėdami toki šaunu lakūną - savo tautietį.

Vincas turi dar du brolius, kurie labai pasekmingai mokytojauja Montrealo mokyklose.

Visi trys jaunieji Vopšai yra labai puikūs vyrai, kurie niekuomet nesigedina savo tėvų vardo ir niekuomet nesisalina nuo savo tautiečių.

JŪREIVIS ATOSTOGOSE

Po 7 mėnesių plaukiojimo jūre, gavo atostogų dvidešimt aštuonias dienas, jūreivis Stasys Raustis. 31 d. spalio parvažiavo aplenkyt brolių Juozą, sesutes Onutę ir Bronukę, taipgi savo apekūnus J. O. M. Arlauskus. Jam teko net Anglijoje viešėti.

NELAIMIS

Vietinė spauda pranešė, kad du mūsų tautiečiai buvo skaudžiai peiliais sužaloti ir nuvesti į ligonines.

Jiems dalyvaujant siūvėjų susirinkime ir iškilus ten vaidams, mėgino perskirti besipešančius italijonus, bet ikaite italijonai nepadarė išimties, kas kaltas, ar kas juos mėgina perskirti.

- - - - -

VESTUVĖS

Jonas Šlekys, kurio gimtinė yra Montreale, kaž kur Ontarios provincijoje susirado sau meilužę ir ten ruošiasi jau apsivesti. Kl. bonas Bobinas, jau du kart apšaukė užsakus bažnyčioje.

Gera Jonai darai, kad apsivesi! Laimingos kloties.

- - - - -

G A R N I O D O V A N Ė L Ė S

- Anna ir Petras Čelkiai susilaukė gražų sūneli, kuri pakrikštijo spalio 2 d. - James - Joseph vardais.

- Marė ir Danutė Ylai savo dukrele pakrikštijo 10 d. spalio, kuri gavo: Marina-Bernice-Birutė-Uršula vardus.

- Ona ir Antanas Kreiviai susilaukė pirmagimio sūnaus, kuri pakrikštijo 31 d. spalio ir kuriai suteikė - Carol - Ann vardus.

Matomai šis svečias buvo ypatingai laukiamas, kad krikštatevius net iš Detroito parsišaukė, kuriais buvo ponai Brazauskai.

- Febronė ir Povilas Petroniai susilaukė labai gražia dukrele, kuria pakrikštijo 7 d. Lapkr. ir davė Philis - Diana vardus.

Mes nuo savęs linkame, visiems jauniems mūsų tautiečiams geros ir labai geros sveikatės ir kad užaugę nenutoltumet, nuo savo tėvėlių kalbos ir jų papročių.

- - - - -

Per Gerb. Kun. Prunskio prakalbas, surengtai vakarienei buvo gerasirdzių ponių, kurios ne tik savo darbą prisidejo, bet ir gražia auka. Praeitame numeryje nespėjom sutalpinti tu ponių vardų, tai kiek galint stengiamės nors šlame. Ivaizniais piragais aukavo: O. Kuprevičienė, B. Vopšienė, M. Škudienė, Bagužienė, M. Žemaitienė.

Kitokius produktus aukavo: O. Matulienė, K. Jasutienė, M. Vilimienė, Bagužis, Lebnickienė, M. Dumčikienė.

- - - - -

Ž U V Ė S K A R Y S

13 d. lapkričio, prisirinko skaitlinga minia žmonių, išklaudyti Šv. Mišių ir pasimelsti už sielą žuvusio A. + A. kareivio KAZIMIERO STANKAUS, 27 metų amžiaus, kuris pirmą savanorių eilėse, išėjo į Kanados karuomenę. Anglijoje išgyveno 4 metus, kur paliko jauną žmoną Zofiją Mileriutę ir sūnelį Kazimierą 8 mėnesių. Vėlionis žuvo 5 d. liepos prie Sicilijos, puolimo metu, kuomet jų laivas buvo prieso torpeduotas.

Tėveliai, Kazimieras ir Anastazija Stankai, užpirko egzėkvijas. Ne vienas graudingai apsiyerke, kuomet Klebonas Kun. J. Bobinas pradėjo laikyti Šv. Mišias ir giedoriai graudingai pradėjo giedoti kaip laidotuvių dienot; prie šoninių altorių kiti du kunigai laikė Šv. Mišias. Visa bažnyčia gražiai apsviesta, altoriai gėdulingai papuošti, darė dideliai liūdną išpudį.

Vakare į Tėvėlių namus, susirinko apie šimtas žmonių pasimelsti už sielą Kazimiero. Sukalbėta rožančius vadovaujant P. Magd. Vilimienėi ir kitokios maldos. Baigus maldas visus svečius pavaisino skaniais valgiais ir gėrimais. Tos apeigos už žuvusį Kanados Karžygi ir Tėvėlių malonus priėmimas visiems pasiliko neišdildomai atminčiai.

A. + A. Kazimieras paliko didžiausiame nuliūdime Tėvelį, Mamytę, brolių Alfonsą, savo žmoną, sūnelį, draugus ir pažįstamus.

Kanados Lietuvių Taryba ir mylinti laisvę Lietuviai reiškia giliausią užuojautą gerbiamiems Tėveliams, broliui, žmonai ir sūneliui šioj neramoj valandoj.

M. Arlauskaitė.

IŠ D.L.K. VYT. KLUIBO CHORO VEIKIMO

Minėtas choras įsikūrė 1936 m., ir per tą laiką daug nuveikė apšvietos-meno darbų. Šis choras ypatingai padarė daug progreso paskutiniaisiais keliais metais. Dėka tam, tenka gabią muziką, choro mokytojų A. Morkiui, kuris nesigaili savo energijos ir darbo tinkamam choro išlavimui.

Taip pat dideli kreditą reikia duoti choristams, ypatingai moterims, kurios dirbdamos dirbtuvėse ir tą neapsakomai brangų laiką, kurio taip mažai turi, pasvencia meno ir visuomenės darbui. Taip pat ir mūsų jaunuoliai, kurie didžiumoj yra studentai, į knygas iki- bė per dienas ir vakarus, savo trumpą laiką nepraleidžia gatvėse, ar kur nors restoranuose, bet aukojasi kultūriniam meno darbui.

Visiem tiem, kurie aukoja savo liuosą laiką apšvietai ir menui, nuo savės teikiu giliausią padėką.

Šimet choras yra užsibrėžęs labai dideliems darbams. Dabar-
tiniu laiku rengiasi pastatyti koncertą, rodos 28 d. lapkričio
(November), kuris atrodo bus labai idomus. Ta proga kviečiu vi-
sus mylinčius meną arba norinčius dirbuotis, prisidėti prie mūsų
būrelio, tuomi padėsite jau dirbantiems ir turėsite progos išba-
dyti savo gabumus. Choristams nevien tenka tik nobodžiai mokin-
tis dainuoti; jie turi progos ir linksmi laiką praleisti; ipatin-
gai jaunimui - susirenka būrelis, pasidalina išpūdžiais, pažeid-
žia. Na ir kada išsimokina gražus būrelis sutartinai dainuoti
publikai, tai ištikrųjų, vienas malonumas. Lauksime daugiau ben-
dradarbių!

Choro praktikos įviksta kiekvieną penktadienį klubo salėje.
2161 St.Catherine st. East.

N.D.

DIDELIS KONCERTAS

KURI RENGIA VYT. KLUBO CHORAS
SIO MĖN. 28 d. 4 val. p.p.

BUS PERSTATOMA:

ČIGONAITE PAMOKE.

2 veiksmų Komedija
pirma syk Montreale.

DAINUOS DIDELIŲ IR MERGAIČIŲ CHORAI

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI.

